

ÅRSMELDING 2015

FELLES KLAGENEMND

Innhold

INNLEDNING	3
Nemndas sammensetning i 2015	3
Godkjenning av årsmelding	4
STATISTIKK	5
Antall saker	5
Sakstyper	5
Resultat	5
SAKER FORDELT PÅ LÆRESTED	7
FUSKESAKER	9
Antall fuskesaker	9
Skyldform	9
Reaksjonsfastsettelse i fuskesaker	10
Fastsettelse av datoene for utestengingsperioden	10
Krav til hjemmel	11
Kravet om skyld	12
<i>Forsett og betydningen av rettsvillfarelse</i>	12
<i>Grov uaktsomhet</i>	13
<i>Fullbyrdelsesforsett ved forsøk på fusk</i>	13
Rettsavgjørelser i fuskesaker	14
<i>Høyesterettsdommen</i>	14
<i>Keylogger-dommen</i>	15
SKIKKETHETSSAKER	16
Klageinstans	16
Antall saker	16
Behandling av skikkethetssaker	16
POLITIATTESTSAKER	17
Klageinstans	17
Antall saker	17
Lovendringer	17
Behandling av politiattestsaker	18
<i>Vurderingstema</i>	18
<i>Dokumentasjon</i>	18
Politiattestnemndas veileder	19
Lovspeil – ny og gammel straffelov	19

INNSYNSSAKER	23
Klageinstans	23
Antall saker	23
Oversendelse av klagesaker om innsyn	24
<i>Alle saksdokumenter må oversendes</i>	24
<i>Oversendelse pr. e-post</i>	24
KRAV TIL SAKSBEHANDLINGEN	25
Veiledningsplikt	25
Forhåndsvarsel	26
Retten til advokatbistand	26
Informasjons- og utredningsplikt	27
Referatføring av muntlige samtaler	27
Saksbehandlingstid og foreløpig svar	27
GENERELT	28
Dokumentasjon	28
Informasjon om regelverket.....	28
SAKSSAMMENDRAG 2015	29
Saker etter uhl. §§ 4-7 til 4-10.....	29
Saker om innsyn etter offentleglova	61

INNLEDNING

Felles klagenemnd ble opprettet av Kunnskapsdepartementet ved forskrift nr. 1192 av 10. oktober 2005. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2006.

Felles klagenemnd behandler klager over enkeltvedtak truffet med hjemmel i universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 til 4-10. Dette omfatter klagesaker vedrørende annullering av eksamen m.m., utestenging og bortvisning, utestenging grunnet straffbare forhold (politiattest), og utestenging etter skikkethetsvurdering.

Felles klagenemnd fatter endelige vedtak, og avgjørelsene er derfor retningsgivende for de vurderinger som institusjonene gjør i tilsvarende saker.

Felles klagenemnd sitt virkeområde ble utvidet i løpet av 2015. Forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker § 1 ble endret, og fikk et nytt annet ledd. Etter endringen har bestemmelsen fått følgende ordlyd: «Nemnda skal i tillegg behandle klage på avgjørelser etter offentleglova». Endringen trådte i kraft 1. juni 2015.

Dette innebærer at institusjoner som er underlagt universitets- og høyskoleloven nå skal oversende klager i saker om innsyn etter offentleglova til Felles klagenemnd, og ikke til Kunnskapsdepartementet som tidligere. Kunnskapsdepartementet er fremdeles klageinstans i saker om innsyn etter forvaltningsloven, herunder saker om partsinnsyn.

Nemndas sammensetning i 2015

Frem til 19. mars 2015 bestod nemnda av følgende personer:

Faste medlemmer:

Monica Barmo	(leder)
Knut Andreas Bostad	(nestleder)
Greta Hilding	
Kjetil Sudmann Larssen	
Kristin Fjelde Tjelle	
Gjermund Aaseth Løkhaug	(studentrepresentant)
Madeleine Sjøbrend	(studentrepresentant)

Varamedlemmer:

Liv Tande	
Hans-Jørgen Leksen	
Sissel Etre Solbakken	
Joakim Pedersen	(studentrepresentant)
Anja Ziolkowski	(studentrepresentant)

I mars 2015 ble Knut Andreas Bostad utnevnt som ny leder av Felles klagenemnd. Marianne Klausen ble i april utnevnt som nestleder.

Fra 23. april 2015 hadde nemnda følgende sammensetning:

Faste medlemmer:

Knut Andreas Bostad	(leder)
Marianne Klausen	(nestleder)
Greta Hilding	
Kjetil Sudmann Larssen	
Kristin Fjelde Tjelle	
Gjermund Aaseth Løkhaug	(studentrepresentant)
Madeleine Sjøbrend	(studentrepresentant)

Varamedlemmer:

Liv Tande	
Hans-Jørgen Leksen	
Sissel Etre Solbakken	
Joakim Pedersen	(studentrepresentant)
Anja Ziolkowski	(studentrepresentant)

Sekretariat:

Felles studieadministrativt tjenestesenter (FSAT) v/Ingrid Olsen Fossum og Sadia Zaka.

Godkjenning av årsmelding

Årsmeldingen for 2015 er blitt godkjent av Felles klagenemnd under klagenemndsmøte xx.xx.2016.

STATISTIKK

Antall saker

I 2015 fattet Felles klagenemnd vedtak i totalt **78** saker (*inkl. innsyn*). En sak ble trukket av klager før nemnda behandlet den, og to av vedtakene som ble fattet var omgjøring av egne vedtak, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 35 første ledd bokstav c.

Sakstyper

Sakstype	Antall
Fusk - uhl. § 4-7 (1) bokstav b og/eller uhl. § 4-8 (3)	60
Dokumentfalsk – uhl. § 4-7 (1) bokstav a og/eller uhl. § 4-8 (3)	1
Merknader på politiattest - uhl. § 4-9	6
Advokatsalær – uhl. § 4-8 (5) (omgjøring)	2
Skikkethet - uhl. § 4-10	2
Innsynssaker – offl.	7

Resultat

I saker etter uhl. §§ 4-7 til 4-10:

Resultat	Antall
Stadfestelse av underinstansens vedtak	65
Nedsatt reaksjon	2
Opphevelse av vedtak	2
Omgjøring av eget vedtak	2

I saker etter offl. (innsynssaker):

Resultat	Antall
Stadfestelse av underinstansens vedtak	1
Opphevelse av underinstansens vedtak	1
Delvis medhold	3
Avvisning	2

For saker etter uhl. var stadfestelsesprosenten 92 prosent i 2015. Til sammenligning var stadfestelsesprosenten 77 prosent i 2014, og 72 i 2013. Tas innsynssakene med i beregningen er stadfestelsesprosenten for 2015 85 prosent.

I to av sakene etter uhl. ble underinstansens vedtak opphevet i sin helhet. Dette utgjør en opphevelsesprosent på tre prosent. Grunnen til at vedtakene ble opphevet var i ett tilfelle saksbehandlingsfeil hos underinstansen, og i det andre tilfellet fant ikke Felles klagenemnd at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt. Til sammenligning var opphevelsesprosenten 13 prosent i 2014, og ni prosent i 2013.

SAKER FORDELT PÅ LÆRESTED

Klagesaker etter uhl. §§ 4-7 til 4-10, sortert på hvert enkelt lærested for årene 2010-2015							
Lærested	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Antall saker pr. lærested i perioden 2010-2015
Diakonhjemmet høgskole				1		1	2
Dronning Mauds Minne Høgskole		1		1	3	2	7
Handelshøyskolen BI	3	16	6	9	11	10	55
Høgskolen i Akershus							0
Høgskolen i Bergen	2	1			2	1	6
Høgskolen i Bodø*	1						1
Høgskolen i Buskerud	2		1	1			4
Høgskolen i Buskerud og Vestfold**					3	1	4
Høgskolen i Finnmark	2		1	1			4
Høgskolen i Gjøvik			1		1		2
Høgskolen i Harstad					1		1
Høgskolen i Hedmark			1		1	1	3
Høgskolen i Lillehammer	2	3	3	3	4	3	18
Høgskolen Molde		2	3	1			6
Høgskolen i Nord-Trøndelag	1	4		1	2	6	14
Høgskolen i Oslo	2	1					3
Høgskolen i Oslo og Akershus***			4	3	5	8	20
Høgskolen Stord/Haugesund	1		4	3	3		11
Høgskolen Sogn og Fjordane					1		1
Høgskolen i Sør-Trøndelag	1	2	1	1	6	1	12
Høgskolen i Telemark	1			1		3	5
Høgskolen i Vestfold	1			1			2
Høgskolen i Østfold	1	2		1	3	3	10
Høgskolen i Ålesund							
Lovisenberg Diagonale Høgskole					3		3
Mediehøgskolen Gimlekollen	2						2
Misjonshøgskolen					1		1
Norges arktiske universitet UiT****				1	6	10	17
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	2	4		3	1	2	12
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet			2	7		1	10
Universitetet i Agder	3	2	5	2	3	5	20
Universitetet i Bergen	2	1	3	7		3	16
Universitetet i Nordland		1					1
Universitetet i Oslo	5	5	5	5	7	6	33
Universitetet i Stavanger	2	2	4	1	3	4	16
Universitetet i Tromsø	4	3	1	6			14
Antall saker etter uhl. behandlet av Felles klagenemnd pr. år	40	50	45	60	70	71	336

Klagesaker etter offentleglova (innsynssaker), sortert på hvert enkelt lærested for 2015		
Lærested	2015	Antall saker pr. lærested etter 01.06.2015.
Høgskolen i Telemark	1	1
Høgskulen i Volda	1	1
Norges Handelshøgskole	1	1
Norges miljø- og biovitenskaplige universitet	1	1
UiT – Norges arktiske universitet	1	1
Universitetet i Bergen	2	2
Antall saker vedrørende innsyn etter offentleglova behandlet av Felles klagenemnd pr. år.	7	7

Merknader til tabellene:

***HiBO og UiN har til sammen 2 saker**

****HiB, HiVe og HBV har til sammen 10 saker**

*****HiO, HiAk og HiOA har til sammen 18 saker**

******HiF, UiT og Norges arktiske universitetet har til sammen 27 saker.**

FUSKESAKER

Flertallet av sakene som ble sendt inn til Felles klagenemnd i 2015 omhandlet fusk, jf. uhl. § 4-7 (1) bokstav b.

Antall fuskesaker

Type fusk	Antall
Plagiat	37
Ulovlig hjelpemiddel	23

NB! I tabellen ovenfor er også de sakene hvor resultatet ble opphevelse tatt med.

I plagiatsakene overholdt ikke studentene reglene om kildebruk og kildehenvisninger på en tilfredsstillende måte. Manglende sitatmarkering, manglende kildehenvisninger i teksten (fotnoter o.l.) og mangelfull referanseliste var forhold som gikk igjen.

Nemnda behandlet også flere saker om bruk av ulovlige hjelpemidler. Dette var i hovedsak saker hvor studenter medbragte ulovlige hjelpemidler på skriftlig skoleeksamen. Slike hjelpemidler kunne være mobiltelefon, kalkulator eller notatlapper.

Skyldform

Nemnda fant at det forelå forsettlig fusk i hovedparten av fuskesakene.

Skyldform	Antall
Grovt uaktsomt fusk	4
Forsettlig fusk	54

NB! De sakene hvor utfallet ble opphevelse er ikke medregnet i tabellen over.

Tabellen over viser utfallet i de sakene hvor resultatet ble stadfestelse eller nedsatt reaksjon.

Reaksjonsfastsettelse i fuskesaker

Med hjemmel i uhl. § 4-7 (1) bokstav b og uhl. § 4-8 (3) er det anledning til å reagere med annullering av eksamen eller prøve, og/eller utestenging og fratakelse av eksamensretten i inntil ett år. I de sakene hvor det fattes vedtak om utestenging, fattes det også vedtak om annullering. Dette gjelder også når prøven eller eksamen er vurdert til «ikke bestått».

Under er det gitt en oversikt over de ulike reaksjonsformene som ble vedtatt (i de sakene hvor resultatet enten ble stadfestelse av underinstansens vedtak eller nedsatt reaksjon.)

Reaksjon	Skyldform	
	Grov uaktsomhet	Forsett
Kun annullering		
Utestenging 0-6 mnd.	4	14
Utestenging 6-12 mnd.		40

NB! De sakene hvor utfallet ble opphevelse er ikke medregnet i tabellene over.

Etter Felles klagenemnds praksis er reaksjonen annullering av eksamen og utestenging i to semestre (inntil 12 måneder) i de fleste tilfeller hvor det foreligger forsett, mens grovt uaktsomt fusk i de fleste tilfeller medfører annullering av eksamen og utestenging i ett semester (inntil 6 måneder).

Det er viktig å merke seg at underinstansen skal foreta en skjønnsmessig vurdering av hvert enkelt tilfelle ved fastsettelse av reaksjon. Det gjelder ikke noe absolutt krav om at den fastsatte reaksjonen må være i samsvar med det som følger av praksisen til Felles klagenemnd. Praksisen til Felles klagenemnd kan likevel anses som retningsgivende av hensyn til likebehandling på tvers av institusjonene.

Fastsettelse av datoene for utestengingsperioden

Ved vedtagelse av lengden for utestengingsperioden bør antall semestre tas i betraktning, og ikke kun antall måneder. Datoene for utestengingsperioden bør ikke fastsettes slik at studenten i realiteten blir utestengt for en lengre periode enn det som er rimelig og nødvendig.

Eksempel: Dersom det foreligger forsettlig fusk og reaksjonen er utestenging i inntil 12 måneder, bør det ikke besluttes utestenging som strekker seg over tre semestre. Dersom vedtak om utestenging blir fattet med virkning fra mars måned, bør derfor utestengingen vare ut året, det vil si resten av vårsemesteret samt hele høstsemesteret.

Krav til hjemmel

I fuskesaker må både det objektive og subjektive vilkåret (skyldkrav) for fusk være oppfylt.

Det objektive vilkåret innebærer at studentens handling rent objektivt, er å anse som fusk i henhold til gjeldende regler.

Det må vurderes om de faktiske forholdene som er bevist, faller inn under begrepet fusk, slik det er definert i reglene. Ved vurdering av om den objektive gjerningsbeskrivelsen i bestemmelsen er overtrådt, legger nemnda til grunn det faktum som er mest sannsynlig (alminnelig sannsynlighetsovervekt).

Det er spesielt ved vurderingen av om det objektivt sett foreligger fusk, at behovet for en klar hjemmel i forskriftsform er viktig. For å sikre at det er tilstrekkelig hjemmel for å sanksjonere de aktuelle tilfellene som fusk, bør de lokale eksamensforskriftene angi konkret hva som er å anse som fusk.

Begrepet fusk er ikke definert i universitets- og høyskoleloven, men det er gitt uttalelser om hva som anses som fusk i forarbeidene, jf. Ot.prp. nr. 40 (2001-2002), pkt. 12.1.10:

«Departementet legger til grunn at det er å anse som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelige under en eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensreglementet eller regler om kildebruk.»

Av uttalelsen ovenfor fremgår det at tilfeller som omhandler ulovlige hjelpemidler og feil kildebruk, er å anse som fusk. Når det gjelder andre former for fusk, f.eks. ulovlig samarbeid, er det imidlertid nødvendig at institusjonens lokale eksamensforskrift regulerer dette.

Ved utforming av forskriftsbestemmelser om fusk, bør institusjonene ta utgangspunkt i uttalelsen om fuskebegrepet som fremgår av lovforarbeidene.

Universitets- og høyskoleloven § 3-9 syvende ledd gir styret ved utdanningsinstitusjonen myndighet til å gi forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver. Bestemmelser om fusk faller inn under dette.

Når det gjelder hjemmelsrekken, kan det hentes veiledning i dom avsagt 15.09.2015 av Høyesterett, ref. HR-2015-01875-A. I denne dommen har Høyesterett kvalitetssikret hjemmelsrekken som gir institusjonene anledning til å definere fusk i sine lokale eksamensforskrifter.

Kravet om skyld

Det subjektive vilkåret, skyldkravet, innebærer at studenten må ha handlet grovt uaktsomt eller forsettlig. For medvirkning og forsøk på fusk kreves forsett. Fullbyrdet fusk som er utført uaktsomt, men ikke grovt uaktsomt, omfattes ikke av uhl. § 4-7(1). Det samme gjelder for uaktsomt eller grovt uaktsomt forsøk på fusk, og uaktsom eller grovt uaktsom medvirkning.

Ved vurdering av om studenten har handlet med tilstrekkelig grad av skyld, stilles det krav om klar sannsynlighetsovervekt. I fuskesaker er skyldkravets nedre grense at studenten har handlet grovt uaktsomt. Grunnet bestemmelsens pønale preg har Felles klagenemnd ved vurderingen lagt til grunn klar sannsynlighetsovervekt som beviskrav, for at skyldkravet skal være oppfylt. Dette støttes også av rettspraksis på området, jf. TOSLO-2005-114640 og TOSLO-2003-4863.

Forsett og betydningen av rettsvillfarelse

Erfaringen viser at det er lett å blande sammen vurderingen av forsett med vurderingen av rettsvillfarelse. Felles klagenemnd finner derfor grunn til å gi en redegjørelse for forskjellen mellom disse to begrepene

Forsett er enklest å fastslå i de tilfellene hvor det også foreligger hensikt. Det er tre forhold som normalt er til stede når det foreligger såkalt hensiktsforsett:

1. Studenten har utført en fuskehandling, vanligvis ved å utføre plagiat, eller ved å ta med seg et ulovlig hjelpemiddel til eksamen.
2. Studenten vet at fuskehandlingen er ulovlig.
3. Studenten velger å gjøre det likevel.

I et slikt tilfelle foreligger det hensiktsforsett.

Det er imidlertid ikke nødvendig å påvise at studenten fusker med hensikt for at det skal foreligge forsett. Dersom studenten vet at hun eller han har utført fuskehandlingen, men ikke vet at det er en ulovlig handling, er det likevel forsett. Handlingen som medfører brudd på eksamensreglementet må være bevisst, men at det er et regelbrudd trenger ikke være det.

Det er flere grunner til at studenten ikke er (tilstrekkelig) klar over at det han eller hun gjør er ulovlig. Noen ganger har studenten overhodet ikke skjønt – eller reflektert over – at det finnes regler om kildebruk, hjelpemidler etc. Andre ganger har studenten ikke klart å relatere reglene til sin egen situasjon. Det hender også at studenten ikke har forstått reglene riktig eller godt nok.

Når man ikke vet at man har brutt en regel om fusk, foreligger det rettsvillfarelse. Det er likevel bare den aktsomme rettsvillfarelsen som kan føre til at studentens fuskehandling ikke sanksjoneres.

Det er et vilkår at studenten ikke kan bebreides sin uvitenhet om reglene. Terskelen er imidlertid høy. Hver enkelt student er selv ansvarlig for å sette seg inn i gjeldende regelverk ved institusjonen.

I denne sammenheng kan det vises til Ot. prp. nr. 40 (2001-2002), under pkt. 12.1.10 «Til § 54. Annullering av eksamen eller prøve» hvor det er uttalt følgende:

«I eksamens- og prøvesituasjoner stilles det høye aktsomhetskrav til studentene, og den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk før eksamen.»

I mange av klagesakene som Felles klagenemnd behandler, er det på det rene at studenten har vært klar over fuskehandlingen/handlet forsettlig, men vedkommende påberoper seg uvitenhet med hensyn til reglene om fusk. Institusjonen må imidlertid ha forsømt sin informasjonsplikt før studenten når frem med unnskyldningen om manglende kunnskap til fuskereglementet eller reglene om kildebruk.

Grov uaktsomhet

Uaktsomhet foreligger når en person har tilsidesatt den aktpågivenhet han eller hun i det enkelte tilfelle må antas å ha plikt til å utvise. For at uaktsomheten skal være grov må det foreligge «en kvalifisert klanderverdig opptreden som gir grunn til sterke bebreidelser for mangel på aktsomhet», jf. Rt. 1970 side 1235 og Rt. 1983 s. 1222.

Grov uaktsomhet forutsetter at studenten ikke har foretatt fuskehandlingen bevisst eller med vilje, og kan forekomme i tilfeller hvor studenten for eksempel har glemt å oppgi en kilde, slurvet med kildehenvisninger, eller har forvekslet et lovlig hjelpemiddel med et ulovlig. I slike tilfeller må det avgjøres om studenten har handlet grovt klanderverdig ved å ikke kontrollere at kildehenvisningene er korrekte, eller ved å ikke påse at det medbragte hjelpemiddelet er tillatt på eksamen o.l.

I tilfeller hvor det foreligger grovt uaktsomt fusk vil sjelden spørsmålet om rettsvillfarelse oppstå, siden studenten som regel vil være kjent med regelverket. Skulle det likevel bli påberopt rettsvillfarelse av studenten, er vurderingen den samme som i sakene hvor det er blitt påvist forsett, jf. forrige punkt.

Fullbyrdselsforsett ved forsøk på fusk

Dersom det foreligger *forsøk* på fusk er det krav om at studenten har utvist såkalt fullbyrdselsforsett for at det skal kunne vedtas noen reaksjon for handlingen. Det innebærer at vedkommende må ha bestemt seg for å fullføre fuskehandlingen, men blitt avbrutt/oppdaget før fuskehandlingen ble fullbyrdet. Dersom det ikke kan bevises at vedkommende handlet med fullbyrdselsforsett, (men kun med grov uaktsomhet,) er ikke vilkårene for annullering og utestenging oppfylte.

Det vises i denne forbindelse til Ot. prp. nr. 40 (2001-2002), pkt. 12.1.10, hvor departementet har gitt følgende uttalelser:

«Dersom det kun foreligger forsøk på fusk, vil det imidlertid stilles krav om fullbyrdselsforsett for at handlingen skal kunne føre til annullering av eksamen og utestenging. For studenten vil det derfor være av avgjørende betydning hvor grensen mellom forsøk og fullbyrdet handling trekkes.»

«Forsøk på fusk vil for eksempel foreligge i tilfeller hvor studenten plasserer ulovlige hjelpemidler med sikte på at disse skal være tilgjengelige under eksamen, men blir oppdaget før eksamen begynner.»

Rettsavgjørelser i fuskesaker

Nedenfor gis en gjennomgang av to rettsavgjørelser som ble avsagt i 2015, hvor retten overprøvde vedtakene til Felles klagenemnd i saker om fusk.

Høyesterettsdommen

Dom ble avsagt av Høyesterett den 15.09.2015, ref. HR-2015-01875-A (Rt. 2015 s. 995).

Høyesterett stadfestet vedtak fattet av Felles klagenemnd i sak 9/2013 (vår referanse), om annullering av eksamen og utestenging i ett semester grunnet grovt uaktsomt fusk. Saken hadde tidligere blitt behandlet i Bergen tingrett og Gulating lagmannsrett. jf. domsavgjørelser av hhv. 29.11.2013 og 22.12.2014. Staten anket lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett. Anken gjaldt rettsanvendelsen, og den førte frem i Høyesterett.

Saken omhandlet fusk på skriftlig skoleeksamen. Under bokkontrollen ble det funnet ulovlige hjelpemidler på pulten til studenten. De ulovlige hjelpemidlene var seks A4-ark med faglig innhold. Studentens forklaring var at forholdet skyldtes en forglemmelse, og at det ikke forelå hensikt om fusk.

Høyesterett fant at forholdet var å anse som fusk i henhold til gjeldende regelverk. Det var ikke nødvendig å kreve at studenten hadde handlet uredelig eller uhederlig med hensikt om å oppnå en uberettiget fordel på eksamen, for å konstatere at forholdet var å anse som fusk. Hvilke hjelpemidler som var tillatt på eksamen, fremgikk av institusjonens regelverk. Av samme regelverk gikk det også frem hvordan studentene skulle forholde seg i forbindelse med bokkontroll. Det var tilstrekkelig at studenten hadde overtrådt de handlingspliktene som fulgte av reglene om avleggelse av eksamen, for å anse forholdet som fusk.

Høyesterett kom til at det hadde funnet sted en fullbyrdet fuskehandling, selv om eksamensoppgaven ikke var utdelt da bokkontrollen ble gjennomført. Institusjonen hadde i eksamensforskriften regulert at bokkontrollen var en del av eksamen. Høyesterett viste til at institusjonens regler fastsatte et klart skjæringspunkt for når eksamen ble ansett som påbegynt, og at det var forbudt å ha ikke tillatte hjelpemidler tilgjengelig etter dette tidspunktet. Retten kom derfor til at det hadde funnet sted en fullbyrdet fuskehandling under avleggelse av eksamen.

Ved vurdering av skyld fant Høyesterett at studenten hadde fusket grovt uaktsomt på eksamen. Høyesterett uttalte at den eneste oppgaven studenten hadde var å påse at de hjelpemidler som ble lagt frem på pulten var i samsvar med reglene. Brudd på reglene måtte anses som alvorlig, og et øyeblikks uoppmerksomhet fratok ikke regelbruddet dets alvorlige karakter. Det ble vist til at det stilles høye aktsomhetskrav til studenter i eksamens- og prøvesituasjoner.

Høyesterett fant at institusjonens regler ikke stred mot legalitetsprinsippet, og det var ingen motstrid mellom ordlyden i uhl. og institusjonens regelverk. Høyesterett gjennomgikk hjemmelsrekken, med utgangspunkt i fullmakts- og derogasjonsbestemmelsen i uhl. § 3-9 syvende ledd, og fant den tilfredsstillende. Det ble vist til at styret for det enkelte universitet eller høyskole har fullmakt til å gi nærmere regler, i forskrifts form, for hvordan eksamen skal avlegges eller gjennomføres.

Dommen inneholder viktige avklaringer på området om fusk, og institusjonene kan hente mye veiledning fra den.

Keylogger-dommen

Dom ble avsagt av Oslo tingrett den 15.10.2015, saksnr. 15-072563TVI-STOR.

Tingretten stadfestet vedtak fattet av Felles klagenemnd i sak 16/2015 (vår referanse), om annullering av eksamen og utestenging i to semestre.

Saken omhandlet forsøk på fusk på eksamen, ved hjelp av keyloggere. Studenten hadde koblet en keylogger til en datamaskin som tilhørte eksamensansvarlig ved utdanningsinstitusjonen. I tillegg hadde studenten, ved hjelp av keyloggere, skaffet seg brukernavn og passord til flere ansatte ved institusjonen. Institusjonen hadde politianmeldt forholdet som datainnbrudd, og i tillegg reist sak om annullering og utestenging på grunn av forsøk på fusk.

De faktiske forholdene var erkjent av studenten, men det ble bestridt at studentens hensikt var å skaffe seg fordeler på kommende eksamener. Det ble forklart at studenten ønsket å skaffe seg adgang til institusjonens datasystem (FS), for å endre sine tidligere karakterer. Det ble anført at denne handlingen ikke var omfattet av fuskebegrepet.

Retten foretok en samlet vurdering av de opplysningene som forelå om bruk av keyloggerne, sammenholdt med opplysninger studenten hadde gitt til politiet, og fant at det ikke var blitt sannsynliggjort at studenten kun hadde til hensikt å endre sine karakterer. Retten fant det sannsynliggjort at studenten i tillegg hadde til hensikt å finne opplysninger som kunne være til hjelp på eksamen, f.eks. ved å skaffe seg tilgang til eksamensoppgaven. Retten la til grunn at det var sannsynlighetsovervekt for at studenten hadde handlet med forsett, for å oppnå uberettigede fordeler i forbindelse med oppgaveinnleveringer og eksamen. Det forelå, både objektivt og subjektivt sett, et forsøk på fusk i universitets- og høyskolelovens forstand.

SKIKKETHETSSAKER

Klageinstans

Felles klagenemnd er klageinstans for saker hvor det er fattet vedtak om utestenging etter skikkethetsvurdering, jf. uhl. § 4-10.

Antall saker

To saker om skikkethet ble påklaget til Felles klagenemnd i 2015.

Til sammenligning behandlet ikke nemnda noen skikkethetssaker i 2014, og én skikkethetssak i 2013.

Det er relativt få saker om skikkethet som blir påklaget til Felles klagenemnd. Nemnda antar at dette skyldes at det er få saker om skikkethet som blir behandlet av de lokale klagenemndene ved de enkelte utdanningsinstitusjonene.

Behandling av skikkethetssaker

Uhl. § 4-10, forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (skikkethetsforskriften), og rundskriv F-14-06 av Kunnskapsdepartementet gir nærmere regler om behandlingen av disse sakene.

Nemnda skal vurdere om studenten utgjør «*en mulig fare*» for de nevnte gruppene, og det tas utgangspunkt i de konkrete kriteriene som er angitt i skikkethetsforskriften § 3 og 4. Det blir også vektlagt om studenten har fått tilbud om utvidet oppfølging og veiledning, eller om det foreligger åpenbare og sterke holdepunkter for at oppfølging/veiledning ikke vil gjøre studenten skikket til yrket.

I skikkethetssaker er det viktig at underinstansen nedtegner det som blir sagt og observert på alle trinn i saksbehandlingen. Dette gjelder for eksempel under vurderings- og oppfølgingssamtaler, der det er viktig at det som blir sagt blir dokumentert med referat. Dette er også viktig for at saken skal være så godt opplyst om mulig når Felles klagenemnd skal overprøve vedtaket.

De sakene som er til behandling ofte er krevende, og det er derfor særlig viktig at institusjonen synliggjør (og sikrer) både kvaliteten av og effektiviteten i saksbehandlingen sin.

POLITIATTESTSAKER

Klageinstans

Felles klagenemnd er klageinstans for saker hvor det er fattet vedtak om utestenging fra praksisstudier og klinisk undervisning, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9.

Antall saker

I 2015 behandlet Felles klagenemnd seks saker som omhandlet studenter med merknader på politiattesten. Den nasjonale nemnda for politiattest var førsteinstans i fire av sakene, og to saker ble behandlet etter at det nye lovverket hadde trådt i kraft. Vedtakene fattet av underinstansen ble opprettholdt i alle sakene.

Ett av vedtakene ble påklaget videre til tingretten, og saken skal behandles av Bergen tingrett i mars 2016. Dette er sak 56/2015, jf. sakssammendrag i siste del av årsmeldingen.

Lovendringer

Stortinget har vedtatt endringer i uhl. § 4-9 med virkning fra 01.08.2014. Endringen i uhl. § 4-9 femte ledd er vedtatt med virkning fra 01.01.2015.

Uhl. § 4-9 lyder nå slik:

§ 4-9. Utestenging grunnet straffbare forhold - politiattest

- (1) I studier der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, kan det kreves at studentene legger frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd, ved opptak til eller underveis i studiet.*
- (2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.*
- (3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.*
- (4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd eller i politiattester i medhold av annet ledd, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, brukere, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.*
- (5) Institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, avgjør, etter uttalelse fra institusjonen, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende.*
- (6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.*
- (7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisstudier er reist ved institusjonens klagenemnd. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen i samsvar med § 4-8 femte ledd.*
- (8) Departementet gir forskrifter om saksbehandling ved utestenging grunnet straffbare forhold.*

Endringen i uhl. § 4-9 femte ledd innebærer at institusjonens klagenemnd vil behandle saker om merknader på politiattest som førsteinstans. Tidligere ble disse sakene behandlet av Den nasjonale nemnda for politiattest. Denne kompetansen er nå overført til institusjonens klagenemnd.

Felles klagenemnd er fortsatt klageinstans for disse vedtakene.

For mer informasjon henvises det til departementets brev av 26.06.2014 og Prop. 59 L.

Behandling av politiattestsaker

Dersom en student har merknader på politiattesten, kan institusjonens klagenemnd utestenge studenten fra klinisk undervisning og praksisstudier, jf. uhl. § 4-9 tredje ledd. Dette gjelder ved utdanninger hvor det stilles det krav om fremleggelse av politiattest ved opptak. Dette er utdanninger hvor studentene kan komme i kontakt med mindreårige, som del av klinisk undervisning eller praksisstudier. Disse studentene må legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39, også omtalt som barneomsorgsattest.

Med hjemmel i uhl. § 4-9 åttende ledd har departementet har gitt bestemmelser om saksbehandlingen i politiattestsaker. Disse bestemmelsene er å finne i kapittel 6 i forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften). Detaljerte regler om behandling av politiattest med merknad fremgår av opptaksforskriften § 6-8.

Vurderingstema

Det skal foretas en konkret vurdering av om studenten må anses som uskikket til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier, og om studentens deltakelse i klinisk undervisning eller praksisstudier må anses som uforsvarlig, jf. uhl. § 4-9 tredje ledd. Det fremgår av opptaksforskriften § 6-8 femte ledd at institusjonens klagenemnd «*med bakgrunn i forholdene ved den kliniske undervisningen og praksisstudiene ved den aktuelle utdanningen, og opplysningene om de forhold som ligger til grunn for politiattesten*» skal «*vurdere om hensynet til pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre skal føre til at studenten utestenges fra klinisk undervisning eller praksisstudier*».

Pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre, har krav på den samme beskyttelse i kontakt med studenter i klinisk undervisning eller praksisstudier, som de har i kontakt med ferdigutdannede yrkesutøvere. Formålet med reglene om politiattester er å ivareta hensynet til de sårbare gruppene. Mindreårige skal beskyttes mot personer som kan begå overgrep eller ha skadelig innflytelse, og reglene skal bidra til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av egnede (skikkede) personer.

Dokumentasjon

Før institusjonens klagenemnd fatter vedtak i saken, må nemnda påse at saken er godt opplyst.

Følgende dokumenter bør/skal innhentes, i tillegg til politiattesten:

- Siktelse/tiltale/forelegg/dom(er)
- Uttalelse fra studenten

- Uttalelse fra studentens advokat
- Beskrivelse av innholdet i klinisk undervisning eller praksisstudier
- En begrunnet uttalelse fra studiestedet
- Uttalelse fra tidligere og nåværende arbeidsgiver
- Helseopplysninger fra lege (dersom studenten samtykker)

I tillegg til innhenting av skriftlig dokumentasjon, har nemnda også mulighet til å innkalle studenten til møte, dersom det er nødvendig for å opplyse saken, jf. opptaksforskriften § 6-8 sjette ledd.

Studenten er selv ansvarlig for å innhente og legge frem politiattest for utdanningsinstitusjonen, innen tre uker fra tilbud om studieplass er gitt. Studenten har også en plikt til å opplyse saken ved å fremlegge dokumentasjon om forhold som ligger til grunn for merknadene på politiattesten. Studenter som ikke legger frem politiattest, eller ikke bidrar til å opplyse saken, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier. Det samme gjelder inntil institusjonens klagenemnd har fattet vedtak i saken, dersom politiattesten har merknader.

Politiattestnemndas veileder

Det vises til politiattestnemndas årsmelding og veileder, utgitt i juni 2015, som institusjonene kan bruke som et nyttig verktøy under saksbehandlingen.

Institusjonene kan få oversendt veilederen til politiattestnemnda ved henvendelse til sekretariatet for Felles klagenemnd (FSAT).

Veilederen er også tilgjengelig på nettsidene til Felles klagenemnd:

<http://www.samordnaopptak.no/info/om/klagenemnder/felles-klagenemd/regelverk/>

Lovspeil – ny og gammel straffelov

I løpet av 2015 trådte den nye straffeloven i kraft. Som følge av dette vil bestemmelsene som medfører merknad på politiattesten etter politiregisterlovens § 39 endres. Av den grunn har Felles klagenemnd valgt å inkludere et lovspeil for de relevante bestemmelsene i straffeloven i årsmeldingen for 2015.

Straffeloven 1902 - strl. 1902	Straffeloven 2005 - strl. 2005
§162 første ledd	§231 første ledd
§162 andre ledd	§232 første ledd
§162 tredje ledd	§232 andre ledd
§162 fjerde ledd	§231 andre ledd, §232 tredje ledd
§192 første ledd	§291
§192 andre ledd og 206	§292
§192 tredje ledd	§293

§192 fjerde ledd	§294
§193	§295
§194	§296
§195 første ledd første punktum	§299
§195 første ledd andre punktum og 206	§300
§195 andre ledd	§301
§195 tredje ledd	§307 første punktum
§195 fjerde ledd	§308
§196 første ledd	§302
§196 andre ledd	§303
§196 tredje ledd	§307 første punktum
§196 fjerde ledd	§308
§197	§312
§199	§314
§200 andre ledd	§304, §305
§201	§298, §305
§201a	§306, §307 første punktum, §308
§202	§315
§202a	§316
§203	§309
§204	§317
§204a	§311
§219	§282, §283
§224 første til tredje ledd	§257
§224 fjerde ledd	§258
§229 første straffalternativ	§273
§229 andre og tredje straffalternativ og 232	§274 første ledd
§231	§274 andre ledd
§233	§275
§233a	§279
§267 og 268 første ledd	§327
§268 andre og tredje ledd	§328

Straffeloven 2005 - strl. 2005	Straffeloven 1902 - strl. 1902
§231	§274 andre ledd
§232	§272 andre ledd, §274 første ledd
§257	§321
§258	§322
§274	§382, §383, §384
§275	§390
§276	§391
§276a	§387
§276b	§388
§276c	§389
§277	§385
§278	§386
§281	§401
§282	§402
§283 første ledd bokstav a og tredje ledd	§403
§283 første ledd bokstav b	§404
§283 andre ledd	§405
§283 tredje ledd	§403, §406
§291	§351
§294 nr. 1	§354
§294 nr. 2 og 3	§207
§294a	§206
§295	§193
§296	§194
§299	§195 første led første punktum
§301	§195 andre ledd
§302	§196 første ledd
§303	§196 andre ledd
§304	§200 andre ledd
§305	§200 andre led, §201
§306	§201a

§309	§203
§310	ny
§311	§204a
§312	§197
§314	§199
§327	§267, §268 første ledd
§328	§268 andre og tredje ledd

INNSYNSSAKER

Klageinstans

Fra 01.06.2015 er Felles klagenemnd rett klageinstans for utdanningsinstitusjonenes avgjørelser etter lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 5-1 syvende ledd, delegert kompetanse til å behandle klager på institusjonenes avgjørelser etter offentliglova til Felles klagenemnd.

Det vises i denne forbindelse til departementets brev av 27.05.2015, ref. 15/2559.

I klagesaker som gjelder partsinnsyn etter forvaltningsloven, er det fortsatt departementet som er rett klageinstans.

Antall saker

I perioden fra 01.06.2015 og ut 2015, behandlet Felles klagenemnd syv saker som gjaldt klager på institusjonenes avgjørelser om innsyn.

Utfall i sakene

Resultat	Antall
Klagen ble gitt medhold	1
Klagen ble gitt delvis medhold	3
Klagen ble avslått	1
Klagen ble avvist	2

I tre av sakene ble det gitt delvis medhold etter en vurdering av meroffentlighet, jf. offl. § 11. Nemnda kom til at hensynet til offentlig innsyn talte for å gi delvis innsyn i de opplysninger/dokumenter det var begjært innsyn i.

I to av sakene ble det fattet avvisningsvedtak. I den ene saken ble klagen avvist fordi det ikke er klagerett på avgjørelser hvor innsyn faktisk er innvilget. Den andre saken ble avvist fordi klagerens henvendelse falt utenfor virkeområdet til offl.

For mer informasjon om innsynssakene, se sakssammendrag som er inntatt i siste del av årsmeldingen.

Oversendelse av klagesaker om innsyn

Alle saksdokumenter må oversendes

Det er viktig at saken er godt opplyst når den oversendes Felles klagenemnd. Institusjonene må sørge for at alle saksdokumentene er vedlagt.

Selv om institusjonen har gitt avslag på innsyn i et dokument, er det viktig å huske på at nemnda også skal ha tilsendt det dokumentet saken gjelder, for å kunne vurdere saken på forsvarlig vis. (En meroffentlighetsvurdering er for eksempel vanskelig å foreta, dersom nemnda ikke kjenner til innholdet i dokumentet det begjæres innsyn i.)

Nemndas erfaring er at tid og ressurser som medgår til innhenting av dokumenter, dessverre fører til lang saksbehandlingstid. Felles klagenemnd minner i den forbindelse om at både innsynskravet og den etterfølgende klagen skal behandles uten ugrunnet opphold, jf. offl. § 29 første ledd og § 32 tredje ledd.

Oversendelse pr. e-post

For å korte ned mest mulig på saksbehandlingstiden i disse sakene, har nemnda åpnet for mottak av saksdokumenter på e-post. Kort saksbehandlingstid forutsetter imidlertid at saken er godt opplyst ved oversendelsen.

Klagesaker som gjelder avslag på krav om innsyn kan oversendes elektronisk til Felles klagenemnd, på e-postadressen: innsyn-klageinstans@fsat.no.

Vær oppmerksom på at e-postadressen kun er opprettet for mottak av innsynssaker. Andre klagesaker som gjelder annullering eller utestenging på grunn av fusk, uskikkethet, eller merknader på politiattest, skal fortsatt sendes i posten.

KRAV TIL SAKSBEHANDLINGEN

Avgjørelser om annullering, bortvisning og utestenging er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. uhl. § 7-6 annet ledd. Dette innebærer at saksbehandlingen må utføres i henhold til de reglene som fremgår av forvaltningsloven. I det følgende vil de bestemmelsene, som nemnda mener er særlige aktuelle i saker etter uhl. § 4-7 til § 4-10 kommenteres særskilt.

Veiledningsplikt

Institusjonene har en generell veiledningsplikt overfor studentene, og det er viktig å overholde denne plikten for å ivareta studentenes interesser og rettssikkerhet.

Det vises spesielt til fvl. § 11 første ledd, første og annet punktum:

«Forvaltningsorganene har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi parter og andre interesserte adgang til å vareta sitt tarv i bestemte saker på best mulig måte.»

Videre vises det til fvl. § 11 annet ledd:

«Forvaltningsorganer som behandler saker med en eller flere private parter, skal av eget tiltak vurdere partenes behov for veiledning. Etter forespørsel fra en part og ellers når sakens art eller partens forhold gir grunn til det, skal forvaltningsorganet gi veiledning om:

- a) Gjeldende lover og forskrifter og vanlig praksis på vedkommende saksområde, og*
- b) Regler for saksbehandlingen, særlig om parters rettigheter og plikter etter forvaltningsloven. Om mulig bør forvaltningsorganet også peke på omstendigheter som i det konkrete tilfellet særlig kan få betydning for resultatet.»*

Det er viktig at institusjonene veileder studentene om deres rettigheter. Studentene vil normalt ha behov for veiledning allerede fra det tidspunkt det uregelmessige forholdet blir oppdaget eller registrert. Det hører for eksempel til veiledningsplikten å informere om retten til å la seg bistå av advokat eller annen fullmektig, jf. fvl. § 12 første ledd.

Forhåndsvarsel

Utgangspunktet er at studenten skal få skriftlig forhåndsvarsel før det blir fattet vedtak i saken. Fvl. § 16 angir en rekke krav til varselets innhold.

Det fremgår av fvl. § 16 første ledd, første punktum: *«Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist.»*

Videre fremgår det av fvl. § 16 annet ledd, første og andre punktum: *«Forhåndsvarselet skal gjøre rede for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv. I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig.»*

Forhåndsvarselet skal gjøre rede for hva saken gjelder, herunder hvilke regler/forskrifter saken gjelder, hvilke reaksjoner studenten kan bli ilagt, informasjon om at utgifter til advokatbistand vil bli dekket av institusjonen, og informasjon om videre saksgang.

Studenten skal gis en konkret frist for å uttale seg i saken. Denne fristen bør være såpass lang at studenten har mulighet til å forberede sitt forsvar på en betryggende måte. Fristen kan for eksempel ikke være så kort at studenten ikke rekker å konsultere en advokat, dersom han/hun skulle ønske det.

Forhåndsvarsel skal gis fra det tidspunkt institusjonen har bestemt seg for å reise sak, i praksis vil dette være når det blir besluttet at saken skal oversendes til institusjonens lokale klagenemnd.

Dersom studenten ikke har fått informasjon om sine rettigheter skriftlig, må det nedtegnes skriftlig at denne informasjonen er gitt muntlig. Dette kan f.eks. gjøres i form av et referat fra samtalen. Referatet bør da angi, så konkret som mulig, hvilken informasjon studenten har fått. Referatet bør også undertegnes av studenten.

Retten til advokatbistand

I mange tilfeller innkaller institusjonen studenten til et møte, før det er besluttet om saken skal oversendes til klagenemnda, det vil si før det er besluttet at det skal reises sak om annullering, utestenging o.l. På dette tidspunktet har ikke studenten rett til å kreve utgifter til advokatbistand dekket av institusjonen, men han/hun har likevel rett til å la seg representere av en advokat eller annen fullmektig. Denne retten fremgår av fvl. § 12 første ledd: *«En part har rett til å la seg bistå av advokat eller annen fullmektig på alle trinn av saksbehandlingen.»*

Det må altså skilles mellom retten til å la seg bistå av advokat etter fvl. § 12, og retten til å få dekket utgifter til advokatbistand etter uhl. §§ 4-8, 4-9 og 4-10. Merk at retten til å få utgiftene til advokatbistand dekket ikke gjelder saker om annullering etter uhl. § 4-7. Denne rettigheten gjelder heller ikke i forbindelse med saker om påstått erstatning etter utestengelse.

Det hører til veiledningsplikten, at studenten informeres om bestemmelsen i fvl. § 12 første ledd når det innkalles til møte.

Informasjons- og utredningsplikt

Etter fvl. § 17 har institusjonen en lovfestet informasjons- og utredningsplikt. Det fremgår blant annet av fvl. § 17 første ledd, første punktum: *«Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.»*

Institusjonen skal sørge for en upartisk saksbehandling, og få frem både det som er til gunst og ugunst for den studenten saken gjelder.

Det hører til utredningsplikten å sørge for at riktig faktum blir lagt til grunn i vedtaket. Dersom en student gir uttrykk for at vedkommende ønsker å komme med flere opplysninger i saken, bør det legges til rette for at studenten får mulighet til dette.

Referatføring av muntlige samtaler

I de tilfellene hvor det avholdes muntlige møter med studenter, er det viktig at møtene blir referatført. Opplysningene må nedtegnes så nøyaktig som mulig, og med det samme. Det er da lurt å gi studentene mulighet til å lese gjennom og godkjenne referatet ved sin signatur.

Det vises i denne forbindelse til fvl. § 11d annet ledd, som pålegger forvaltningen en plikt til å nedtegne viktige opplysninger og anførsler: *«Blir det ved muntlige forhandlinger, konferanser eller telefonsamtaler gitt nye opplysninger eller anførsler av betydning for avgjørelsen av saken, skal de såvidt mulig nedtegnes eller protokolleres.»*

Opplysninger som kommer frem under muntlige møter kan bli avgjørende for utfallet av saken, spesielt ved vurdering av om skyldkravet er oppfylt.

Saksbehandlingstid og foreløpig svar

Det gjøres oppmerksom på at sakene skal behandles uten ugrunnet opphold, og i tilfeller hvor behandlingen tar uforholdsmessig lang tid skal det gis et foreløpig svar.

Det vises til bestemmelser om dette i fvl. § 11a:

«Forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares, skal det forvaltningsorganet som mottok henvendelsen, snarest mulig gi et foreløpig svar. I svaret skal det gjøres rede for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og så vidt mulig angis når svar kan ventes. Foreløpig svar kan unnlates dersom det må anses som åpenbart unødvendig. I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt.»

Det er viktig at de berørte studentene får god informasjon om videre saksgang, og hvilke rettigheter de har mens sakene er under behandling. Det er i strid med god forvaltningsskikk at saker blir «liggende» ubehandlet.

GENERELT

Dokumentasjon

For at Felles klagenemnd skal kunne overprøve underinstansens vedtak på en effektiv og betryggende måte, er det viktig at alle saksdokumentene blir oversendt. Det er institusjonen som har bevisbyrden for at vilkårene for annullering, utestenging mv. i universitets- og høyskoleloven er oppfylt. All korrespondanse mellom institusjonen, studenten og evt. advokaten må dokumenteres og oversendes til nemnda, herunder forhåndsvarsel med informasjon om rett til advokatbistand og møtereferater. Også andre dokumenter av relevans må oversendes, dette kan f. eks. være emnebeskrivelse, egenerklæring, oppgavesett, regler for eksamenskandidater, plagiatrapport, dommer m.m. Dersom deler av dokumentasjonen er utstyrt med farge eller fargekoder som skal lette lesingen, må dette oversendes som fargekopi til Felles klagenemnd.

Informasjon om regelverket

Det er en del studenter som påberoper seg rettsvillfarelse. Det er av denne grunn viktig å bevisstgjøre studentene om gjeldende regler.

Bruk av egenerklæringer er et fornuftig tiltak for å bevisstgjøre studentene om reglene om fusk, så lenge egenerklæringene gjengir de reglene som allerede fremgår av eksamensforskriften.

SAKSSAMMENDRAG 2015

Saker etter uhl. §§ 4-7 til 4-10

1/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold – Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra praksisopplæring på barnehagelærerutdanningen, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven § 39 og barnehageloven § 19.

På studentens politiattest var det merknader om overtredelse av straffeloven § 229 str.alt. 2 (legemsbeskadigelse), jf. strl. § 232. Politiattesten viste til en tingrettsdom fra 2011, hvor studenten ble dømt til fengsel i ett år og fem måneder. Av dommen gikk det frem at studenten var dømt for legemsbeskadigelse under særdeles skjerpene omstendigheter ved bruk av kniv, trusler, bæring av kniv på offentlig sted og tagging. Overtredelsene fant sted i august 2008, og dom i saken ble avsagt i september 2011. Studenten ble løslatt i april 2013, og var fortsatt under prøvetid. Tingrettsdommen omtalte også studentens tidligere historikk, når det gjaldt straffbare handlinger. Studenten hadde tidligere også begått skadeverk, innbrudd, legemsbeskadigelse og forulempet offentlig tjenestemann. De straffbare forholdene hadde funnet sted over en periode på flere år.

Fra studentens side ble det anført at vilkårene for utestenging ikke var oppfylte. Det ble vist til barnehageloven § 19, og det ble anført at de handlingene studenten var dømt for, skilte seg vesentlig fra handlinger av seksuell karakter. Det ble anført at handlingene lå langt tilbake i tid, og at studenten hadde tatt et oppgjør med sin tidligere livsstil. Det ble også opplyst at studenten hadde arbeidet med barn og unge ved flere anledninger, og slikt fungert som en voksenmodell.

Felles klagenemnd viste til at studenten hadde begått flere alvorlige straffbare forhold over en tidsperiode på flere år, og var også fortsatt under prøvetid. Felles klagenemnd fant at studenten var uskikket til å delta i praksisopplæring som innebar direkte kontakt med barnehagebarn. Nemnda fant at det ikke var gått tilstrekkelig lang tid siden de straffbare forholdene fant sted og soningen ble avsluttet til å kunne fastslå at det ikke var noen fare for gjentakelse. Det var nødvendig å se stabilitet over lengre tid for å kunne fastslå at studenten var tilstrekkelig rehabilitert. Det forelå en viss fare for tilbakefall, og av hensyn til barnas behov for beskyttelse var det ikke forsvarlig å la studenten delta i praksisopplæringen på studiet.

Resultat: Politiattestnemndas vedtak om utestenging fra praksisopplæringen på studiet ble stadfestet.

2/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold – Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra praksisopplæring på bachelorutdanningen i sosialt arbeid, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven § 39 og barnevernloven § 6-10.

På studentens politiattest var det merknader om overtredelse av straffeloven (1902) § 162 første ledd, det vil si narkotikaforbrytelse. Politiattesten viste til en tingrettsdom fra 2013, hvor studenten ble dømt til fengsel i seks måneder med en prøvetid på to år. Av dommen gikk det frem at studenten var dømt for å ha overtrådt strl. (1902) § 162 ved fire anledninger. Overtredelsene gjaldt både oppbevaring og salg av narkotika. Overtredelsene fant sted i tidsrommet fra juli 2012 til januar 2013, og dom i saken ble avsagt i september 2013. Studenten ble ferdig med soningen i februar 2014, og var fortsatt under prøvetid. Av dommen gikk det frem at studenten også tidligere var blitt dømt for tilsvarende kriminalitet. Studenten hadde også en historikk når det gjaldt bruk av narkotika, og var under rehabilitering.

Fra studentens side ble det anført at utestenging var en unødvendig og uforholdsmessig reaksjon. De ble anført at de samme tungtveiende beskyttelsehensyn ikke gjorde seg gjeldende ved narkotikaforbrytelser, som ved seksualforbrytelser. Det ble lagt frem uttalelse fra rehabiliteringssenteret, hvor senteret bekreftet at studenten var i siste rehabiliteringsfase, med gradvis overgang til en selvstendig tilværelse.

Felles klagenemnd fant at de straffbare forholdene studenten var dømt for, innebar at studenten var uskikket til å delta i arbeid med mindreårige og andre sårbare grupper. Nemnda fant at det ikke kunne fastslås med sikkerhet at studenten var tilstrekkelig rehabilitert og det ikke var fare tilbakefall, når det gjaldt bruk av rus og narkotikaforbrytelser. Nemnda viste til at det ikke hadde gått tilstrekkelig lang tid siden de straffbare forholdene fant sted og soningen ble avsluttet. Når det gjaldt rusbehandlingen, mente nemnda det var nødvendig å se stabilitet over lengre tid, også etter avsluttet behandling. Hensynet til beskyttelse av mindreårige og andre sårbare grupper ble tillagt avgjørende vekt, og nemnda kom til at det var uforsvarlig å la studenten delta i praksisopplæringen på studiet.

Resultat: Politiattestnemndas vedtak om utestenging fra praksisopplæringen på studiet ble stadfestet.

3/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på en skriftlig skoleeksamen. Kort tid etter at eksamen hadde begynt, overleverte studenten et notatark til eksamensvakten. Notatarket hadde et innhold som var relatert til pensum i eksamensfaget.

Felles klagenemnd fant det bevist at overleveringen av notatarket fant sted etter at eksamenstiden hadde begynt, og etter at eksamensoppgaven var utdelt. Nemnda la dermed til grunn at studenten hadde hatt tilgjengelig et ulovlig hjelpemiddel under eksamen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde handlet grovt uaktsomt. Det ble

vist til at det var studentens eget ansvar å kontrollere at ingen ulovlige hjelpemidler var tilgjengelige under eksamen.

Ved fastsettelse av reaksjon var det dissens i nemnda. Et kvalifisert flertall i nemnda (4 av 6) fant at det måtte reageres med annullering og utestenging i ett semester, mens mindretallet (2 av 6) fant at annullering av eksamen var en tilstrekkelig reaksjon.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen ble enstemmig stadfestet. Underinstansens vedtak om utestenging i ett semester ble stadfestet med et kvalifisert flertall (4 av 6 stemmer).

4/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at store deler av eksamensbesvarelsen besto av avskrift fra en artikkel, som det ikke var blitt henvist til i besvarelsen. Artikkelen var hverken oppgitt som kilde i litteraturlisten eller løpende i teksten.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som plagiat, idet noen andres arbeid uriktig var blitt presentert som studentens eget. Nemnda fant det bevist at handlingen var blitt utført bevisst, det vil si med forsett. Det ble vist til at omfanget av plagiathandlingen var omfattende, og at studenten også hadde kopiert kildehenvisninger direkte fra artikkelen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av hjemmeeksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

5/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen, og forsøk på fusk på en bacheloroppgave. Ved sensur av hjemmeeksamen, ble det oppdaget at eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift fra flere kilder, som det ikke var blitt henvist til i besvarelsen. Ved gjennomgang av innlevert utkast til bacheloroppgaven, ble det oppdaget at oppgaven inneholdt tekst som var kopiert og direkte oversatt fra en engelskspråklig masteroppgave.

Felles klagenemnd fant at både eksamensbesvarelsen og utkast til bacheloroppgaven inneholdt plagiat, idet noen andres arbeid var blitt presentert som studentens eget arbeid. Ved vurderingen av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på hjemmeeksamen, og forsettlig forsøkt å fuske på bacheloroppgaven. Rettsvillfarelse ble vurdert, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i unnskyldelig rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Ved fastsettelse av reaksjon fant nemnda at studentens innleverte hjemmeeksamen var beheftet med fusk og måtte annulleres, selv om den var vurdert til ikke bestått. Det var ikke aktuelt å annullere den endelig innleverte bacheloroppgaven, siden dette ikke var den samme oppgaven som ble innlevert som utkast til bacheloroppgaven.

Resultat: Det ble fattet vedtak om annullering av hjemmeeksamen. Underinstansens vedtak om utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

6/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en obligatorisk oppgave (arbeidskrav). Sensuren viste at store deler av teksten i studentens oppgave var kopiert fra noen andres arbeid, og kildehenvisningene i oppgaven var mangelfulle.

Felles klagenemnd fant at forholdet falt inn under plagiat, siden noen andres arbeid var blitt presentert som studentens eget arbeid. Det ble vist til at oppgaven manglet kildehenvisninger både løpende i teksten og i litteraturlisten. Ved vurdering av skyld fant nemnda at studenten hadde fusket grovt uaktsomt, ved ikke å påse at det ble henvist tilstrekkelig til anvendte kilder,

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av oppgaven og utestenging i ett semester ble stadfestet.

7/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på hjemmeeksamen. Sensuren viste at store deler av studentens eksamensbesvarelse inneholdt tekst fra kilder, som ikke var blitt oppgitt i besvarelsen.

Felles klagenemnd fant at forholdet falt inn under plagiat. Eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift fra fem ulike kilder, som det hverken var blitt henvist til i litteraturlisten, eller løpende i teksten. Nemnda fant det bevist at fuskehandlingen var blitt utført bevisst, det vil si med forsett. Videre fant nemnda at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om reglene om kildebruk. Det ble vist til at det var studentens eget ansvar å gjøre seg kjent med og overholde reglene om kildebruk.

Ved fastsettelse av reaksjon fant nemnda at eksamensbesvarelsen måtte annulleres siden den var beheftet med fusk, selv om den var vurdert til ikke bestått.

Resultat: Det ble fattet vedtak om annullering av hjemmeeksamen. Underinstansens vedtak om utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

8/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under forhåndskontroll av hjelpemidler til eksamen, ble det oppdaget en post-it lapp, med noen få ord, i studentens lovsamling. Underinstansen hadde lagt til grunn at studenten hadde fusket grovt uaktsomt på eksamen, og det var fattet vedtak om annullering av eksamen.

Felles klagenemnd fant etter en konkret vurdering at forholdet ikke var å anse som fusk, selv om det rent objektivt forelå et brudd på eksamensreglementet. Felles klagenemnd fant at de få ordene på post-it lappen ikke var egnet til å gi studenten en uberettiget fordel på eksamen. Det ble vist til at ordene ikke var relatert til pensum i eksamensfaget, og dette ble vektlagt i vurderingen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen ble opphevet.

9/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at deler av besvarelsen inneholdt tekst fra flere ulike kilder, men kildene var ikke blitt oppgitt i besvarelsen. Én av kildene var studentens eget arbeid, som var en tidligere innlevert eksamensbesvarelse.

Felles klagenemnd fant at forholdet falt inn under plagiat og selvplagiat, og begge deler var å anse som fusk. Det ble vist til at besvarelsen inneholdt tekst som var kopiert fra fire ulike kilder, som det ikke var blitt henvist til, hverken løpende i teksten eller i litteraturlisten. Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at fuskehandlingen var blitt utført med forsett. Det ble vektlagt at den kopierte teksten var blitt godt innarbeidet i besvarelsen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for to semestre ble stadfestet.

10/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig en notatlapp i Futteralet til kalkulatoren. Kalkulatoren var tillatt som hjelpemiddel på eksamen, men egne notatlapper var ikke tillatt.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som fusk, siden studenten hadde tilgjengelig et ulovlig hjelpemiddel under eksamen. Det ble vist til at notatlappen hadde et innhold som var relatert til pensum, og innholdet var også relevant for oppgavesettet som ble gitt på eksamen. Nemnda fant det bevist at studenten bevisst hadde plassert notatlappen i kalkulatorens Futteral, for å ha den tilgjengelig under eksamen. Nemnda fant det dermed bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

11/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen, som ble avlagt ved bruk av datamaskin. Undersøkelser av datamaskinen, som ble foretatt rett etter eksamen, viste at studenten hadde hatt i bruk en ekstern minnepinne under eksamen. I tillegg viste sensuren at deler av eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift fra to lærebøker.

Felles klagenemnd fant det bevist at studenten hadde tilgjengelig et ulovlig hjelpemiddel (minnepinne) under eksamen. Nemnda fant at studenten bevisst hadde medbragt minnepinnen på eksamen, og gjengitt tekst fra minnepinnen i eksamensbesvarelsen. Nemnda la dermed til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

12/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på hjemmeeksamen. Sensuren viste at omtrent halvparten av eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift fra ulike kilder. Det var ikke blitt henvist til disse kildene løpende i teksten. Litteraturlisten var også mangelfull.

Felles klagenemnd fant at eksamensbesvarelsen manglet kildehenvisninger. Manglende kildehenvisninger førte til at noen andres arbeid fremsto som studentens eget arbeid, og dette var å anse som plagiat. Videre fant nemnda at omfanget av plagiathandlingen beviste at studenten hadde fusket forsettlig.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

13/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en obligatorisk oppgave (arbeidskrav). Plagiatkontrollen viste at 99 prosent av oppgaveteksten besto av avskrift fra flere kilder. Det var ikke blitt henvist til kilder i oppgaven, hverken løpende i teksten eller i en litteraturliste.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som plagiat, idet noen andres arbeid fremsto som studentens eget arbeid. Ved vurderingen av skyld fant nemnda det bevist at studenten

hadde fusket forsettlig. Nemnda festet ikke lit til studentens forklaring om at kildehenvisninger ble utelatt ved en glipp. Videre fant nemnda at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Underinstansen hadde fattet vedtak om utestenging for en periode som strakk seg over tre semestre, dvs. lenger enn ett år. Felles klagenemnd bemerket at det ikke var anledning til å fastsette en utestengingsperiode som strakk seg over tre semestre og i mer enn ett år, jf. uhl. § 4-8 tredje ledd. Felles klagenemnd satte derfor ned utestengingsperioden til to semestre.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av arbeidskrav ble stadfestet. Utestengingsperioden ble fastsatt til to semestre.

14/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at en fjerdedel (25 prosent) av eksamensbesvarelsen besto av avskrift fra flere kilder, som det ikke var blitt henvist til i besvarelsen. I tillegg var 37 prosent av eksamensbesvarelsen avskrift fra studentens tidligere innleverte arbeid.

Felles klagenemnd fant at forholdet falt inn under plagiat og selvplagiat, og forholdet var rent objektivt å anse som fusk. 25 prosent av eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift fra tre ulike kilder, som det hverken var blitt henvist til løpende i teksten eller i litteraturlisten. Videre inneholdt 37 prosent av eksamensbesvarelsen avskrift fra studentens tidligere innleverte arbeid. I henhold til underinstansens eksamensforskrift ble det regnet som fusk, dersom man ikke henviste til eget arbeid.

Ved vurdering av skyld, la nemnda til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant at fuskehandlingens omfang og utførelse, beviste at studenten hadde handlet bevisst. Videre fant nemnda at studenten ikke hadde vært i unnskyldelig rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

15/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold – Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra praksisopplæring på bachelorutdanningen i vernepleie, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven § 39 og helsepersonelloven § 20a.

På studentens politiattest var det merknad om overtredelse av straffeloven (1902) § 162 første ledd, jf. andre ledd, det vil si grov narkotikaforbrytelse. Politiattesten viste til dom av 2012, hvor studenten ble dømt til fengsel i ett år og tre måneder, med en prøvetid på to år. Det straffbare forholdet gjaldt salg av 100,8 gram metamfetamin, som er et alvorlig narkotisk stoff. Overtredelsen fant sted i april 2009, og dom i saken ble avsagt i februar 2012. Studenten ble

løslatt i mai 2013, og var fortsatt under prøvetid. Dommen av 2012 omtalte også studentens tidligere historikk når det gjaldt straffbare forhold og rusmisbruk. Studenten hadde tidligere også blitt dømt for vinningsforbrytelser og narkotikaovertrædelser, med en samlet fengselsstraff på totalt elleve år. Studenten var godt voksen da overtrædelser i 2009 fant sted, og hadde vært rusfri i 5-6 år.

Fra studentens side ble det anført at overtrædelser i 2009 måtte anses som en «engangshendelse». Det ble vist til at studenten hadde vært rusfri siden midten av 2000-tallet, og det var ikke risiko for tilbakefall. Det ble anført at studenten hadde utvist en stabilitet som rehabilitert, og det var derfor forsvarlig med deltakelse i praksisopplæringen.

Felles klagenemnd fant at de straffbare forholdene studenten var dømt for, gjorde studenten uskikket til å delta i arbeid med mindreårige og voksne med ulike funksjonsvansker. Nemnda viste til at narkotikaforbrytelsen som ble begått i 2009 gjaldt salg av et alvorlig narkotisk stoff. Lagmannsretten hadde i dommen av 2012 uttalt at en mengde på 100 gram metamfetamin, representerte en klar spredningsfare. Studenten hadde også tidligere sonet straff for grove narkotikaforbrytelser, men hadde likevel gjentatt en slik overtrædelse. Studenten var også fortsatt under prøvetid.

Felles klagenemnd viste til at det var nødvendig å se stabilitet over lengre tid, også etter avsluttet prøvetid. I denne saken måtte hensynet til beskyttelse av mindreårige og voksne med funksjonsvansker få avgjørende vekt. Nemnda fant at det var uforsvarlig å la studenten delta i praksisopplæring hvor vedkommende ville komme i direkte kontakt med denne gruppen. Etter en konkret helhetsvurdering fant nemnda at studenten måtte utestenges fra praksisopplæringen.

Resultat: Politiattestnemndas vedtak om utestenging fra praksisopplæringen på studiet ble stadfestet.

16/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Underinstansens undersøkelser viste at studenten hadde koblet en keylogger (USB-enhet) til PC-en til eksamensansvarlig. Studenten hadde også skaffet seg tilgang til brukernavn og passord til ansatte ved institusjonen, ved utplassering av keyloggere i forelesningssaler. Forholdet var blitt politianmeldt av underinstansen. Underinstansen hadde lagt til grunn at det var begått forsøk på fusk, og de hadde fattet vedtak om annullering av arbeidskrav og eksamener, samt utestenging i to semestre,

Felles klagenemnd fant at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt i denne saken. Studentens handlinger var egnet til å kunne gi urettmessige fordeler på eksamener og obligatoriske innleveringer. Handlingene måtte sees i sammenheng med de emner studenten var oppmeldt til, i det semesteret forsøket på fusk fant sted. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde handlet med fullbyrdesforsett. Nemnda la dermed til grunn at studenten forsettlig hadde forsøkt å fuske.

Underinstansen hadde fattet vedtak om annullering av eksamen i to emner. Felles klagenemnd fant at det bare var nødvendig med annullering i det ene emnet. I det andre emnet ble

arbeidskrav innlevert i et tidligere semester, og studenten hadde ikke møtt opp til eksamen det semesteret forsøket på fusk fant sted.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av arbeidskrav og eksamen i det ene emnet ble stadfestet, mens vedtak om annullering i det andre emnet ble opphevet. Underinstansens vedtak om utestenging i to semestre ble stadfestet.

Merknad: Vedtaket til Felles klagenemnd ble påklaget videre til tingretten. Sør-Trøndelag tingrett avsa dom i saken den 15.10.2015, og staten ble frifunnet. Se omtale av dommen under punktet om rettsavgjørelser i fuskesaker.

17/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold – Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra praksisopplæring på bachelorutdanningen i barnevern, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven § 39 og barnevernloven § 6-10.

Studentens politiattest hadde merknader for overtredelse av straffeloven (1902) § 268 annet ledd, jf. § 267 første ledd og § 162 første ledd, jf. § 49. De straffbare forholdene var grovt ran, narkotikaforbrytelse og forsøk på narkotikaforbrytelse. Politiattesten viste til dom av 2012, hvor studenten ble ilagt fengselsstraff i 11 måneder, med en prøvetid på to år. Overtredelsene fant sted i perioden fra februar 2010 til desember 2010. I løpet av denne perioden overtrådte studenten strl. (1902) § 162 ved åtte anledninger. Det fremgikk av dommen at studenten også ble dømt for overtredelse av legemiddeloven, for bruk og besittelse av narkotika, kjøring i ruset tilstand, naskeri, og bæring av kniv på offentlig sted. Dommen omtalte også studentens tidligere straffehistorikk, som gjaldt overtredelse av vegtrafikkloven og narkotikaforbrytelser, begått hhv. i 2003 og 2006. Studenten ble ferdig med soningen i februar, og var ikke lenger under prøvetid.

Fra studentens side ble det anført at det ikke var grunnlag for utestenging fra praksisopplæringen. Det ble vist til at studenten hadde vært totalavholden fra rusmidler siden november 2011, og hadde heller ikke begått noen kriminelle handlinger i denne perioden.

Felles klagenemnd fant at de straffbare forholdene studenten var dømt for innebar at vedkommende var uskikket til å delta i arbeid med mindreårige og andre sårbare grupper. Videre fant nemnda at det var uforsvarlig å la studenten delta i praksisopplæring, hvor vedkommende ville komme i kontakt med denne gruppen.

Felles klagenemnd viste til at det var nødvendig å se stabilitet over lengre tid for å kunne fastslå at studenten var tilstrekkelig rehabilitert, og at det ikke var noen fare for tilbakefall av rusmisbruk. Det ble vist til at studenten hadde vært rusmisbruker i en lenger periode av livet sitt, og derfor var det nødvendig å se stabilitet over lenger tid enn tre år. Det hadde heller ikke gått tilstrekkelig lang tid siden de straffbare forholdene fant sted og prøvetiden ble avsluttet, til å kunne fastslå at det ikke var fare for gjentakelse av straffbare handlinger.

Hensynet til beskyttelse av mindreårige og sårbare grupper fikk avgjørende vekt i denne saken. Nemnda fant etter en konkret helhetsvurdering at studenten måtte utestenges fra praksisopplæringen.

Resultat: Politiattestnemndas vedtak om utestenging fra praksisopplæringen på studiet ble stadfestet.

18/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på en skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig en mobiltelefon. På det tidspunkt mobiltelefonen ble inndratt av eksamensvakten, var den plassert på stolen til studenten. Telefonen var satt i flymodus, og den inneholdt bilder av pensumbøker.

Felles klagenemnd fant at forholdet var rent objektivt å anse som fusk, siden studenten hadde tilgjengelig et ulovlig hjelpemiddel under eksamen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant det bevist, både med bakgrunn i forklaringen til eksamensvakten og forklaringen til studenten, at studenten bevisst hadde holdt mobiltelefon tilgjengelig under eksamen. Fra det tidspunkt studenten ble klar over mobiltelefonen, og vedkommende valgte å skjule den i stedet for å overlevere den til eksamensvaktene, var det blitt handlet med forsett.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for to semestre ble stadfestet.

19/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på hjemmeeksamen. Sensuren viste at eksamensbesvarelsen hadde store likheter med en eksamensbesvarelse som var blitt innlevert i et tidligere semester, av en annen student. Denne eksamensbesvarelsen var ikke oppgitt som kilde i studentens besvarelse. Tekstlikheten var på totalt 44 prosent.

Felles klagenemnd fant at forholdet falt inn under plagiat, siden noen andres arbeid var blitt presentert som studentens eget arbeid. Nemnda la til grunn at tekstlikheten måtte skyldes at studenten hadde hatt eksamensbesvarelsen tilgjengelig, og brukt den som kilde under skrivingen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant at omfanget av tekstlikheten, og måten den kopierte teksten var blitt innarbeidet på, beviste at fuskehandlingen var blitt utført bevisst.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

20/2015

Fusk – Ulovlige hjelpemidler

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. På slutten av eksamenstiden ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig to ark (tosidige) med håndskrevne notater. Arkene ble funnet på studentens pult, og de var plassert sammen med kopi av eksamensbesvarelsen. Arkene inneholdt utdrag fra pensum i eksamensfaget.

Felles klagenemnd fant at studenten hadde hatt tilgjengelig ulovlige hjelpemidler under eksamen, og forholdet var å anse som fusk. Notatene på arkene var relatert til pensum og relevant for eksamen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda viste til at studenten hadde vært klar over at notatarkene lå i jakkelommen. Jakken var plassert på stolen under hele eksamen, og arkene var således tilgjengelig for studenten under eksamen. Studenten hadde også bevisst prøvd å skjule arkene for eksamensvakten, ved å plassere dem sammen med kopi av eksamensbesvarelsen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

21/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på en skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig et tosidig notatark. Notatene var relatert til pensum i eksamensfaget.

Felles klagenemnd fant at det objektivet vilkåret for fusk var oppfylt, siden studenten hadde tilgjengelig et ulovlig hjelpemiddel under eksamen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda at studenten bevisst hadde medbragt notatarket på eksamen, for å ha det tilgjengelig. Nemnda la dermed til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Rettsvillfarelse ble drøftet, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om hvilke hjelpemidler som var tillatt på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

22/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en obligatorisk oppgave (arbeidskrav). Oppgaven inneholdt avskrift fra ulike nettsider, og hadde mangelfulle kildehenvisninger.

Felles klagenemnd fant at deler av oppgaven uriktig fremsto som studentens eget arbeid, og forholdet falt inn under plagiat. Deler av oppgaven inneholdt avskrift fra ulike kilder, uten at

teksten var markert som sitat. Noen av kildene var ført opp i litteraturlisten, men ikke alle. Det manglet også kildehenvisninger løpende i teksten.

Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Studenten hadde vært klar over at oppgaven manglet kildehenvisninger, men valgte likevel å levere den til sensur. Nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om at reglene om kildebruk skulle overholdes i oppgaven.

Underinstansen hadde gitt studenten mulighet til å levere arbeidskrav på nytt samme semester. Bestått arbeidskrav var et vilkår for å gå opp til eksamen i emnet. Senere valgte underinstansen å annullere eksamensbesvarelsen, med bakgrunn i saken om fusk. Felles klagenemnd fant at det ikke var grunnlag for å annullere eksamen, siden det arbeidskravet som ble levert på andre forsøk, ikke var beheftet med fusk.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen ble opphevet. Vedtak om annullering av studentens første innleverte arbeidskrav ble stadfestet. Vedtak om utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

***Merknad:** Vedtaket til Felles klagenemnd ble påklaget videre til tingretten. Kristiansand tingrett avsa dom i saken den 07.01.2016, saksnr. 15-108227TVI-KISA/08. Tingretten frifant staten. I likhet med Felles klagenemnd, fant retten at forholdet var å anse som fusk. Studenten hadde fusket forsettlig, og ikke vært i unnskyldelig rettsvillfarelse. Retten fant at vedtaket til Felles klagenemnd hverken bygget på feil rettsanvendelse eller feil ved bevisbedømmelsen, og vedtaket var derfor gyldig.*

23/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på hjemmeeksamen. Sensuren viste at store deler av eksamensbesvarelsen inneholdt tekst fra tre ulike kilder, som det ikke var blitt henvist til i besvarelsen.

Felles klagenemnd fant at det forelå plagiat, siden noen andres arbeid uriktig fremsto som studentens eget arbeid. Omtrent halvparten av besvarelsen var hentet fra de tre kildene, men det var ikke blitt henvist til disse kildene, hverken løpende i teksten eller i litteraturlisten. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Blant annet viste nemnda til at teksten var blitt oversatt fra engelsk til norsk, og også blitt godt innarbeidet i besvarelsen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

24/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Ved sensur ble det funnet en tekstlikhet på 40 prosent med ulike nettkilder. Det var ikke blitt henvist til disse kildene i eksamensbesvarelsen.

Felles klagenemnd fant at det forelå plagiater, siden noen andres arbeid fremsto som studentens eget arbeid. Ved vurdering av skyld, fant nemnda at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Det ble vist til at måten plagiathandlingen var blitt utført på, tilsa at det var fusket med forsett. Rettsvillfarelse ble drøftet, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

25/2015

Uskikkethet – Profesjonsstudiet i psykologi

Saken gjaldt vedtak om uskikkethet og utestenging etter uhl. § 4-10. Sak om uskikkethet ble reist av utdanningsinstitusjonen, grunnet tvil om studentens skikkethet til psykologyrket.

Ved behandlingen av saken tok Felles klagenemnd utgangspunkt i de bestemmelser som følger av forskrift nr. 1109 av 07.10.2005 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (skikkethetsforskriften).

Felles klagenemnd fant at det var dokumentert forhold som reiste en berettiget tvil om studentens skikkethet til psykologyrket. Underinstansen hadde tilbudt og gjennomført veiledning, men studenten hadde ikke vist evne til å endre atferd etter avsluttet veiledning. Felles klagenemnd viste til at flere av kriteriene i skikkethetsforskriften § 4 var oppfylt, og fant at studenten ikke hadde de nødvendige forutsetninger for å kunne fungere som psykolog. Studenten utgjorde en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse rettigheter og sikkerhet, og var derfor uskikket til yrket som psykolog.

Resultat: Underinstansens vedtak om uskikkethet og utestenging i tre år ble stadfestet.

26/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at kildehenvisningene i eksamensbesvarelsen var mangelfulle når det gjaldt gjengivelse av tekst fra to artikler. Artiklene var oppgitt som kilder i litteraturlisten, men kildehenvisningene løpende i teksten var mangelfulle.

Felles klagenemnd fant at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt i denne saken. Deler av eksamensbesvarelsen manglet kildehenvisninger, og fremsto dermed uriktig som studentens eget arbeid. Forholdet var å anse som plagiater.

Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Tekst fra de to artiklene var blitt godt innarbeidet i besvarelsen, og deler av teksten var også blitt oversatt. Nemnda fant at måten teksten var blitt innarbeidet på i besvarelsen,

viste at studenten hadde handlet bevisst. Nemnda drøftet rettsvillfarelse, men fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

27/2015

Fusk – Plagiat – Saksbehandlingsfeil

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at deler av eksamensbesvarelsen inneholdt avskrift og manglet henvisninger til kilder.

Felles klagenemnd fant at vedtaket til underinstansen var beheftet med en saksbehandlingsfeil. Underinstansen hadde ikke gitt studenten skriftlig forhåndsvarsel om at sak om annullering var reist, og de hadde ikke informert om studentens rettigheter i saken. Nemnda fant at det forelå et klart brudd på de saksbehandlingsregler som følger av forvaltningsloven § 16, og dette utgjorde en saksbehandlingsfeil. Videre fant nemnda at det var en rimelig mulighet for at feilen kunne ha innvirket på vedtakets innhold. Vedtaket til underinstansen var derfor ugyldig, og måtte oppheves.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen ble opphevet.

28/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Sensuren viste at en av eksamensoppgavene inneholdt avskrift fra en nettside, som det ikke var blitt henvist til i besvarelsen. Nettsiden var hverken oppgitt som kilde i litteraturlisten eller løpende i teksten.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som plagiat, siden manglende kildehenvisning innebar at teksten fremsto som studentens eget arbeid. Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevisst at studenten hadde fusket forsettlig. Nemnda la til grunn at studenten bevisst hadde gjengitt tekst fra nettsiden i sin besvarelse. Vedkommende hadde vært klar over at besvarelsen manglet kildehenvisninger da den ble innlevert.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

29/2015

Adgang til eksamen ved hjelp av falskt vitnemål og uredelig opptreden

Saken gjaldt annullering av fjorten avlagte eksamener, fattet med grunnlag i uhl. § 4-7 første ledd bokstav a. Undersøkelser viste at studenten hadde fremlagt falskt vitnemål og falsk

arbeidsattest ved søknad om opptak til høyere utdanning. Studenten hadde derved skaffet seg adgang til eksamener ved hjelp av falske dokumenter.

Felles klagenemnd fant at det var grunnlag for å annullere alle avlagte eksamener ved utdanningsinstitusjonen, siden studenten hadde skaffet seg adgang til å gå opp til eksamenene ved hjelp av falskt vitnemål og annen form for uredelig opptreden (falsk arbeidsattest). Nemnda viste til at de falske dokumentene var en del av opptaksgrunnlaget, og studenten fikk derfor opptak til studiet på feil grunnlag. Vedtak om annullering av eksamener var en påregnelig følge av at studenten fikk opptak på et uriktig grunnlag.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamener ble stadfestet.

30/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en obligatorisk oppgave (arbeidskrav). Sensuren viste at oppgaven var en tilnærmet kopi av arbeidet til en annen student. Tekstlikheten var på ca. 95 prosent. Studenten hadde ikke oppgitt arbeidet til den andre studenten som kilde.

Felles klagenemnd fant at noen andres arbeid var blitt fremstilt som studentens eget arbeid, og dette var å anse som plagiat. Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Det ble vist til at studenten hadde erkjent å ha kopiert tekst fra noen andres arbeid.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av arbeidskrav og utestenging for inntil ett semester ble stadfestet.

31/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en masteroppgave. Ved sensur ble det funnet tekstlikheter med flere masteroppgaver/doktoravhandlinger, som studenten ikke hadde henvist tilstrekkelig til i sin besvarelse.

Felles klagenemnd fant at enkelte deler av masteroppgaven var kopiert fra andres arbeid, og fremsto uriktig som studentens eget arbeid. Forholdet var å anse som plagiat, selv om det gjaldt en relativ liten andel av masteroppgaven.

Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Blant annet viste nemnda til at det var gjengitt tekst fra fem forskjellige oppgaver/avhandlinger. I stedet for å henvise til faktisk anvendte kilder, hadde studenten henvist til de kilder forfatterne hadde brukt. Felles klagenemnd fant at studenten bevisst hadde gjengitt tekst fra de ulike oppgavene/avhandlingene, uten å oppgi tilstrekkelige kildehenvisninger. Nemnda drøftet rettsvillfarelse, men fant at studenten ikke hadde vært i unnskyldelig rettsvillfarelse om reglene om kildebruk.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av masteroppgaven og utestenging i inntil ett semester ble stadfestet.

32/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemidler

Saken gjaldt fusk på en skriftlig skoleeksamen. Mot slutten av eksamenstiden ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig flere notatark. Notatene var skrevet på innføringsark og kladdeark, som ikke var blitt utdelt på eksamen. En gjennomgang viste at arkene inneholdt svar på eksamensoppgavene, og innholdet var også gjengitt i selve eksamensbesvarelsen. Studenten hadde fusket under eksamen, med bistand fra en venn.

Felles klagenemnd fant at studenten hadde hatt tilgjengelig og brukt ulovlige hjelpemidler under eksamen, og dette var å anse som fusk. Ved vurdering av skyld, la nemnda til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Det ble vist til at studenten hadde erkjent å ha fusket på eksamen med bistand fra en venn.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

33/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en hjemmeeksamen. Ved sensur ble det funnet tekstlikheter mellom studentens eksamensbesvarelse og en tidligere innlevert eksamensbesvarelse (skrevet av en annen student). Medstudentens arbeid var ikke blitt oppgitt som kilde i besvarelsen.

Felles klagenemnd fant det bevist at tekstlikhetene måtte skyldes at studenten hadde brukt medstudentens arbeid som kilde. Det var ikke blitt henvist til medstudentens arbeid i eksamensbesvarelsen, hverken løpende i teksten eller i litteraturlisten. Nemnda fant at forholdet var å anse som plagiat, siden noen andres arbeid uriktig var blitt fremstilt som studentens eget arbeid.

Ved vurdering av skyld, la nemnda til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant det bevist at studenten bevisst hadde fremstilt noen andres arbeid som sitt eget. Tekstlikheter var blant annet funnet i drøftelsen og avslutningen, og besvarelsene var i tillegg like i struktur.

Resultat: Underinstansen vedtak om annullering av eksamen og utestenging for inntil to semestre ble stadfestet.

34/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemidler

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig notatlapper. Notatlappene ble funnet i studentens ordbok, og de hadde et innhold som var relevant for eksamen. Ordboken var tillatt som hjelpemiddel på eksamen, men egne notatlapper var ikke tillatt.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som fusk, siden studenten hadde tilgjengelig ulovlige hjelpemidler under eksamen. Ved vurdering av skyld, fant nemnda at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant det bevist at studenten bevisst hadde plassert notatlappene i ordboken, for å kunne bruke dem under eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

35/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde 24 maskinskrevne lapper tilgjengelig i en lomme. Notatlappene hadde et innhold som var relatert til pensum og var ikke tillatt som hjelpemiddel på den aktuelle eksamen.

Felles klagenemnd fant at studenten hadde hatt ulovlige hjelpemidler under eksamen, og at forholdet dermed objektivt var å anse som fusk. Nemnda fant det videre bevist at studenten hadde fusket forsettlig. I vurderingen av skyld ble det lagt vekt på omfanget av notatlapper og måten lappene var utformet på. Det ble i tillegg vektlagt at studentens besvarelse hadde et innhold som var identisk med teksten på notatlappene.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i to semestre og annullering av eksamen ble stadfestet.

36/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig en kalkulator. Kalkulator var ikke tillatt som hjelpemiddel på eksamen. Studenten hadde erkjent å ha benyttet kalkulatoren under eksamen.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som fusk. Studenten hadde tilgjengelig et hjelpemiddel som ikke var tillatt på eksamen. I henhold til eksamensreglementet var det ikke tillatt å medbringe ikke-godkjente hjelpemidler på eksamen. Studentens handling var et brudd på eksamensreglementet, og dette var tilstrekkelig for å konkludere med at det rent objektivt forelå fusk.

Ved vurdering av skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant at studenten bevisst hadde medbragt kalkulator på eksamen, for å ha den tilgjengelig som hjelpemiddel. Rettsvillfarelse ble drøftet, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om hvilke hjelpemidler som var tillatt på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i ett semester ble stadfestet.

37/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig en avansert kalkulator. Avansert kalkulator var ikke tillatt som hjelpemiddel på eksamen. Det var kun tillatt å ha med seg en enkel kalkulator.

Felles klagenemnd fant at det forelå et brudd på eksamensreglementet, siden studenten hadde med seg en kalkulator som ikke var tillatt på eksamen. Brudd på eksamensreglementet var tilstrekkelig for å fastslå at forholdet rent objektivt var å anse som fusk.

Ved vurdering av skyld fant nemnda at studenten hadde fusket forsettlig. Nemnda viste til at studenten bevisst hadde lagt frem kalkulatoren på pulten, for å ha den tilgjengelig som hjelpemiddel under eksamen. Rettsvillfarelse ble drøftet, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om hvilke hjelpemidler som var tillatt på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i ett semester ble stadfestet.

38/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig en avansert kalkulator. Avansert kalkulator var ikke tillatt som hjelpemiddel på eksamen. Det var kun tillatt å ha med seg en enkel kalkulator.

Felles klagenemnd fant at det forelå et brudd på eksamensreglementet, siden studenten hadde med seg en kalkulator som ikke var tillatt på eksamen. Brudd på eksamensreglementet var tilstrekkelig for å fastslå at forholdet rent objektivt var å anse som fusk.

Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant at studenten bevisst hadde medbragt kalkulatoren på eksamen, for å ha den tilgjengelig som hjelpemiddel. Videre fant nemnda at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse, om hvilke hjelpemidler som var tillatt på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i ett semester ble stadfestet.

39/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig et utdrag på 18 sider, som var revet ut fra et hefte. Sidene hadde et innhold som var relevant for eksamen, og de var ikke tillatt som hjelpemidler på eksamen.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som fusk, siden studenten hadde tilgjengelig ulovlige hjelpemidler under eksamen. De 18 sidene var også egnet til å gi studenten en uberettiget fordel på eksamen.

Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Nemnda fant at studenten bevisst medbragte og holdt tilgjengelig de 18 sidene under eksamen. Videre fant nemnda at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse, om reglene om tillatte hjelpemidler på eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i to semestre ble stadfestet.

40/2015

Fusk - Plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av en bacheloroppgave. Det ble avdekket tekstlikhet med studentens besvarelse og en tidligere innlevert bacheloroppgave ved en annen institusjon. Den tidligere innleverte oppgaven var ikke oppgitt som kilde i studentens besvarelse, hverken løpende i teksten eller i litteraturlisten.

Felles klagenemnd vurderte innledningsvis om saken kunne tas til behandling, til tross for at klagefristen var oversittet. Nemnda fant at det var grunnlag for å gi fristoppreisning og tok saken til behandling.

Felles klagenemnd fant at forholdet var å anse som plagiat. Noen andres arbeid var uriktig blitt presentert som studentens eget arbeid. Nemnda fant det videre bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Det ble i denne vurderingen vist til at omfanget av tekstlikheten var omfattende og at teksten var ordrett gjengitt uten at den var markert som sitat. Det ble videre pekt på at studenten enkelte steder hadde endret kildehenvisningene fra det som fremgikk av den tidligere innleverte oppgaven. I tillegg påpekte nemnda at de samme skrivefeilene var gjenfunnet i begge oppgavene. Dette var klare holdepunkter for at fuskehandlingen var utført bevisst.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering og utestengelse fra vedtaksdato og til utgangen av påfølgende semester ble stadfestet.

41/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en obligatorisk oppgave (arbeidskrav). Sensuren viste at store deler av oppgaven inneholdt avskrift, og det var mangelfulle henvisninger til kildene.

Felles klagenemnd fant at noen andres arbeid urettmessig fremsto som studentens eget arbeid, og forholdet var å anse som plagiat. Ved vurdering av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. Det ble lagt vekt på at studenten hadde erkjent å ha skrevet av tekst fra kilder. Nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om reglene om kildebruk. Studenten valgte selv å ikke delta på plagiatkurs, og manglende deltakelse var ikke et unnskyldende moment.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i ett semester ble stadfestet.

42/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold – Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra klinisk undervisning og praksis fra bachelorutdanningen i sykepleie, grunnet merknader på politiattest, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven 39 og helsepersonelloven § 20a.

Studentens politiattest hadde merknader for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd, det vil si narkotikaforbrytelser. Politiattesten viste til to dommer, avsagt av lagmannsretten i 2012 og tingretten i 2010. De straffbare forholdene gjaldt narkotikaforbrytelse, grov narkotikaforbrytelse og forsøk på grov narkotikaforbrytelse. Overtredelsene fant sted i november 2007, februar 2008 og november 2010. Overtredelsen i 2010 fant sted mens studenten var i ferd med å gjennomføre samfunnsstraff på 350 timer. I dom avsagt av lagmannsretten, ble studenten ilagt en felles fengselsstraff for forholdene, på ett år og seks måneder. Studenten ble ferdig med soningen i juni 2014.

Studenten bestred at det var grunnlag for utestenging. Det ble vist til at studenten hadde gått på sykepleierutdanningen tidligere, ved en annen utdanningsinstitusjon, og også bestått et praksisemne. Studenten viste til at politiattesten hadde vært uten merknader før 2013, men de nye reglene førte til at narkotikaforbrytelsene nå ble anmerket.

Felles klagenemnd fant at de straffbare forholdene studenten var dømt for, innebar at vedkommende var uskikket til å delta i arbeid med pasienter. Det var ikke forsvarlig å la studenten delta i klinisk undervisning og praksis, som innebar direkte kontakt med pasienter. På grunn av studentens forhistorie, var det nødvendig med stabilitet over lenger tid før studenten kunne anses som tilstrekkelig rehabilitert. Nemnda viste til at studenten hadde hatt tilbakefall tidligere, og det var heller ikke lenge siden soningen ble avsluttet. Hensynet til beskyttelse av pasienter måtte få avgjørende vekt. Etter en konkret helhetsvurdering fant nemnda at studenten måtte utestenges fra klinisk undervisning og praksis.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestenging fra klinisk undervisning og praksis på studiet ble stadfestet.

43/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med en obligatorisk innlevering. Det ble avdekket at nesten tre fjerdedeler av studentens besvarelse var avskrift fra ei bok. Boka var ikke oppgitt som kilde i studentens besvarelse.

Felles klagenemnd fant studenten hadde presentert noen andres arbeid som sitt eget, og at forholdet dermed var å anse som plagiat. Nemnda fant det videre bevist at handlingen var utført forsettlig og det ble pekt på omfanget av avskrift. Studentens anførsel om rettsvillfarelse førte ikke frem, og det ble vist til at informasjon om kildebruk var lett tilgjengelig på institusjonens nettsider. Felles klagenemnd fant heller ikke at vedtaket ville ramme studenten urimelig hardt, og det ble vist til at de anførte konsekvensene var påregnelige følger av fuskehandlingen.

Resultat: Underinstansen vedtak om annullering av arbeidskravet og utestengelse i to semestre ble stadfestet.

44/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på hjemmeeksamen. Sensuren viste at besvarelsen inneholdt avskrift fra kilder, og det var ikke blitt henvist tilstrekkelig til de kildene det var skrevet av fra.

Felles klagenemnd fant at enkelte deler av eksamensbesvarelsen inneholdt plagiat, og dette var tilstrekkelig for å konkludere med at det forelå fusk. Noen deler av besvarelsen, hvor det var funnet tekstlikheter, fremsto som et resultat av uriktig kildehenvisningsteknikk, mens andre deler fremsto som plagiat. Det var spesielt en kilde, et forelesningsnotat, som det ikke var blitt henvist til i det hele tatt i besvarelsen.

Ved vurdering av skyld la nemnda til grunn at studenten hadde fusket forsettlig på eksamen. Nemnda fant det bevist at studenten bevisst hadde kopiert tekst fra forelesningsnotatet, uten å oppgi notatet som kilde i besvarelsen. Rettsvillfarelse ble drøftet, men nemnda fant at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse om kravene om kildehenvisninger.

Ved fastsettelse av reaksjon, oppsto det dissens i nemnda. Felles klagenemnd fant enstemmig at vedtak om annullering måtte stadfestes, mens vedtak om utestenging i ett semester ble stadfestet under dissens, med et kvalifisert flertall (4 mot 2 stemmer).

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestenging i ett semester ble stadfestet.

45/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med en bacheloroppgave. Det ble avdekket at store deler av studentens innleverte oppgave inneholdt direkte avskrift fra ulike kilder. Det var henvisninger til de ulike kildene, men teksten var ikke uthevet som sitat.

Det ble vurdert om forholdet skulle anses som fusk, eller kun et tilfelle av dårlig henvisningsteknikk. Nemnda fant at forholdet var å anse som fusk da den manglende sitatmarkeringen medførte at studenten urettmessig fremstilte andres arbeid som sitt eget. Nemnda fant at studenten hadde handlet med forsett og at vedkommende ikke hadde vært i unnskyldelig rettsvillfarelse når det gjaldt reglene om kildebruk.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i ett semester og annullering av oppgaven ble stadfestet.

46/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk i forbindelse med gjennomføring av et obligatorisk arbeidskrav. Arbeidskravet skulle gjennomføres under tilsyn. Etter at studenten hadde gjennomført arbeidskravet ble det funnet flere notatlapper inne på et toalett som studenten hadde benyttet seg av under eksamen. Notatlappene hadde et innhold som var egnet til å gi studenten en uberettiget fordel ved gjennomføringen av arbeidskravet.

Etter en sammenligning av skriften på notatlappene som ble funnet på toalettet og studentens besvarelse, fant nemnda det bevist at lappene var skrevet av studenten. Det at notatlappene var godt gjemt på toalettet beviste at de var plassert der med det formål å gi studenten en uberettiget fordel på arbeidskravet. Nemnda fant på den bakgrunn at handlingen var utført forsettlig.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av arbeidskravet og utestengelse i ett semester ble stadfestet.

47/2015

Uskikkethet

Saken gjaldt vedtak om uskikkethet og utestenging etter uhl. § 4-10. Sak om skikkethet ble reist av lærestedet grunnet tvil om studentens skikkethet til sykepleieryrket.

Felles klagenemnd fant det dokumentert at studenten hadde utvist atferd som medførte at vedkommende var uskikket for yrket som sykepleier. Det ble vist til at kriteriene i skikkethetsforskriften § 4 b, f og g var oppfylt. Studenten hadde også fått utvidet veiledning, uten at dette hadde medført den nødvendige forbedring av studentens atferd. Det ble påpekt at

studenten hadde utvist manglende vilje eller evne til å samarbeide med andre, utvist for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og utvist uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade av pasienter.

Felles klagenemnd fant heller ikke at underinstansen hadde begått saksbehandlingsfeil som medførte at vedtaket måtte anses ugyldig. Det ble vist til at den mangelfulle begrunnelsen fra den lokale klagenemnda ikke var en indikasjon på saksbehandlingsfeil for øvrig, og at sakens dokumenter vitnet om en betryggende saksbehandling.

Resultat: Underinstansens vedtak om uskikkethet og utestengelse fra sykepleierutdanningen i tre år ble stadfestet.

48/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk på en semesteroppgave. Ved sensurering ble det oppdaget at studentens besvarelse inneholdt avskrift fra ulike kilder uten at det var tilstrekkelig henvist til kildene.

Etter nemndas vurdering var forholdet objektivt å anse som fusk. Det ble videre konkludert med at studenten hadde fusket forsettlig og det ble vist til at handlingen fremstod som en utførlig plagiathandling med tanke på omfanget av avskrift og det ble vist til at studenten hadde kopiert fra flere ulike kilder. Det forelå ikke omstendigheter som tilsa et reaksjonen vedtatt av underinstansen skulle endres.

Resultat: Felles klagenemnd stadfestet underinstansen vedtak om annullering av semesteroppgaven og utestengelse i to semestre.

49/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med en hjemmeoppgave. Hjemmeoppgaven utgjorde ti prosent av vurderingsgrunnlaget i emnet. Ved sensurering ble det oppdaget at studentens oppgave var identisk med en oppgave som tidligere var innlevert av en medstudent. Det var ikke henvist til medstudentens arbeid i besvarelsen.

Forholdet var objektivt å anse som fusk da nemnda fant at studenten hadde fremstilt noen andres arbeid som sitt eget. Felles klagenemnd fant videre at studenten hadde fusket grovt uaktsomt, og det ble vist til at studenten skulle forsikret seg om at han leverte rett oppgave. Aktsomhetskravet til studenten ble skjerpet av at vedkommende hadde to dokumenter med likelydende navn lagret på sin PC, hvorav det ene dokumentet ikke var studentens eget arbeid.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i ett semester og annullering av oppgaven ble stadfestet.

50/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt mistanke om fusk i forbindelse med en masteroppgave. Ved sensurering ble det oppdaget at studentens besvarelse lignet en tidligere innlevert besvarelse. Det var ikke henvist til dette arbeidet i studentens besvarelse.

Studenten bestred ikke at de objektive vilkårene for fusk var oppfylt. Nemnda fant at studenten hadde fusket forsettlig, og det ble i den sammenheng vist til studentens egen forklaring. Studenten viste til at den manglende henvisningen til medstudentens oppgave skyldes uriktig forståelse av regler om kildebruk. Studenten var i den tro at det ikke var tillatt å vise til andre studenters arbeid. Felles klagenemnd fant ikke denne rettsvillfarelsen unnskyldelig, og påpekte at informasjon om kildebruk var lett tilgjengelig for studenten.

Resultat: Felles klagenemnd vedtok å annullere studentens masteroppgave. Underinstansens vedtak om utestengelse fra vedtaksdato og ut påfølgende semester ble stadfestet.

51/2015

Studenten trakk klagen etter at saken var oversendt til Felles klagenemnd, men før saken ble tatt opp til behandling.

52/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk på digital skoleeksamen under tilsyn. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig et ruteark med notater ved plassen sin. Dette var ikke et tillatt hjelpemiddel på denne eksamen.

Studenten innrømmet forholdet, og forklarte at arkene ble medbragt på eksamen fordi studenten ikke hadde følt seg tilstrekkelig forberedt for eksamen og derfor valgte å jukse. Det ble anført at vedtaket om utestengelse vil ramme studenten urimelig hardt, og det ble vist til at studenten befant seg i en svært vanskelig livssituasjon i eksamensperioden. Felles klagenemnd fant ikke å kunne vektlegge dette i vurderingen av reaksjon. Nemnda viste i den forbindelse til at studenter som har problemer er henvist til å søke om hjelp andre steder og søke om utsettelse av eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i inntil to semestre ble stadfestet.

53/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av semesteroppgave. Det ble oppdaget at studentens besvarelse inneholdt tekstlikhet med to ulike kilder.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt var å anse som plagiat. Nemnda fant det bevist at studenten hadde fusket forsettlig. I den sammenheng ble det vist til at omfanget av avskrift var betydelig og at samme ord og fraser var uthevet i studentens besvarelse som i de plagierte kildene. Nemnda fant at dette var objektive holdepunkter for at studenten hadde utført handlingen bevisst.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i ett semester og annullering av semesteroppgaven ble stadfestet.

54/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av en semesteroppgave. I forbindelse med sensurering ble det oppdaget at studentens besvarelse inneholdt avskrift fra ulike kilder. Omfanget av likhet var ikke omfattende med hver av kildene sett alene, men totalt sett ble de avdekket plagiat av et større omfang.

Dette medførte at noen andres arbeid uriktig fremstod som studentens eget. Felles klagenemnd fant videre at handlingen var utført forsettlig. I den forbindelse ble det vist til at det var avdekket tekstlikhet med flere ulike kilder, og at studenten selv hadde forklart at de manglende henvisningene skyldtes tidsnød.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i ett semester og annullering av oppgaven ble stadfestet.

55/2015

Fusk – ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen under tilsyn. Kort tid etter eksamen var påbegynt ble det oppdaget at studenten hadde tilgjengelig hjelpemidler som ikke var tillatt.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt sett var å anse som fusk da studenten hadde hatt ulovlige hjelpemidler tilgjengelig etter at eksamen var påbegynt. Nemnda fant videre at studenten bevisst hadde medbragt de ulovlige hjelpemidlene, og at handlingen dermed var utført forsettlig. Nemnda fant heller ikke grunnlag for å frita studentens handlinger for

reaksjoner på bakgrunn av rettsvillfarelse. Det ble i den sammenheng vist til det høye aktsomhetskravet som gjelder for studenter i en eksamenssituasjon, og at det flere steder var gitt informasjon om hva som var tillatte hjelpemidler på denne eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i to semestre ble stadfestet.

56/2015

Utestenging grunnet straffbare forhold - Politiattest

Saken gjaldt utestenging fra praksisopplæring på bachelorutdanningen i sosialt arbeid, grunnet merknader på politiattesten, jf. uhl. § 4-9, politiregisterloven § 39 og barnevernloven § 6-10.

Studentens politiattest hadde merknader for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd, det vil si narkotikaforbrytelser. Politiattesten viste til en tingrettsdom av 2013, hvor studenten ble dømt for erverv og oppbevaring av narkotika ved fem anledninger. Studenten ble ilagt en samfunnsstraff på 320 timer med en gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff på ett år og seks måneder. Siste del av samfunnsstraffen ble gjennomført i mai 2015.

Fra studentens side ble det anført at praksisen kunne tilrettelegges slik at vedkommende ikke ville ha befatning med hverken barnevernet eller kriminalomsorgen. Det ble også vist til at studenten hadde vært rusfri siden januar 2012, uten noen form for tilbakefall.

Felles klagenemnd viste til at praksisopplæringen på utdanningen i sosialt arbeid innebar at studenten ville komme i direkte kontakt med mindreårige og familier med sosiale problemer. Dette var en sårbar gruppe mennesker som befant seg i en utsatt posisjon.

Felles klagenemnd mente det var nødvendig å se stabilitet over en lengre periode hos studenten før vedkommende kunne få gjennomføre praksisperioden. Det ble lagt avgjørende vekt på hensynet til beskyttelse av sårbare grupper. Det ble vist til at studenten hadde vært dømt for gjentatte overtredelser av narkotikalovgivningen, og hadde en lang historie som rusmisbruker. Nemnda så at studenten hadde hatt en positiv utvikling de siste årene, men fant at tidsperspektivet, sammenholdt med de alvorlige forholdene studenten var dømt for, tilsa at studenten ikke burde ha adgang til praksisopplæringen. Nemnda bemerket også at anmerkningen på politiattesten ville bli stående i mange år fremover.

Resultat: Underinstansen vedtok om utestenging fra praksisopplæringen på studiet ble stadfestet.

57/2015

Fusk – Plagiat

Saken gjaldt mistanke om fusk på en bacheloroppgave. Det ble i forbindelse med sensurering oppdaget at studentens besvarelse inneholdt avskrift fra ulike kilder, uten at det var henvist til de aktuelle kildene.

Avskriften omfattet i hovedsak to av studentens delkapitler. Disse kapitlene var direkte kopi av andre kilder som det ikke var henvist til og var objektivt sett omfattet av fuskebegrepet. Nemnda fant også at handlingen var utført med forsett. I vurderingen ble det lagt særlig vekt på at nesten hele delkapitler i studentens besvarelse var direkte avskrift fra ulike kilder uten henvisninger og uten at teksten var markert som sitat.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i to semestre og annullering av oppgaven ble stadfestet.

58/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt mistanke om fusk på skriftlig skoleeksamen under tilsyn. Under gjennomføring av eksamen fikk eksamensvaktene inntrykk av at studenten forsøkte å skjule noe i sin formelsamling. Formelsamlingen var tillatt som hjelpemiddel på eksamen, men det var ikke tillatt å tilføre formelsamlingen egne notater. Faglærer ble tilkalt og det ble avdekket at studenten hadde limt inn gamle eksamensoppgaver med løsningsforslag i formelsamlingen.

Forholdet var objektivt å anse som fusk da studenten hadde ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen. Det var ikke nødvendig å påvise at studenten hadde benyttet hjelpemidlene, det avgjørende var at de hadde vært tilgjengelige. Felles klagenemnd fant også at studenten hadde handlet forsettlig. Det var utvilsomt en bevisst handling å tilføre formelsamlingen de ulovlige hjelpemidlene, og studenten var dermed klar over at de ble medbrakt eksamen som en del av formelsamlingen.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i to semestre ble stadfestet og det ble vedtatt å annullere eksamen.

59/2015

Fusk – Ulovlig hjelpemiddel.

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen under tilsyn. Det ble oppdaget at studenten hadde hatt mobiltelefon tilgjengelig under eksamen. Telefonen ble overlevert eksamensvakten umiddelbart etter at studenten hadde blitt oppmerksom på den.

Nemnda fant at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt da studenten hadde hatt et ulovlig hjelpemiddel tilgjengelig under avleggelse av eksamen. Det ble videre lagt til grunn at det var grovt uaktsomt av studenten å unnlate på kontrollere at mobiltelefonen var lagt vekk innen eksamen var startet.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i ett semester og annullering av eksamen ble stadfestet.

60/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med hjemmeeksamen. Det ble under sensurering fattet mistanke om at studentens besvarelse hadde mangelfulle kildehenvisninger. Litteraturlisten var mangelfull og det var ikke henvist til kilder løpende i teksten. Dette var i strid med institusjonens regler om kildebruk.

Felles klagenemnd fant at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt. I vurderingen av studentens skyld ble studentens forklaring vektlagt. Nemnda konkluderte videre med at studenten ikke hadde vært i aktsom rettsvillfarelse, og det ble vist til at informasjon om kildebruk var tilgjengelig for studentene på institusjonens nettsider.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i to semestre ble stadfestet.

61/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av mappeeksamen. Felles klagenemnd fant at universitets- og høyskoleloven regulerte forholdet selv om eksamen gjaldt et emne som ikke var ga studiepoeng. Det avgjørende var at eksamen ble avlagt ved en institusjon omfattet av lovens virkeområde. Ved sensurering oppdaget sensor at store deler av besvarelsen inneholdt tekst fra ulike kilder som det ikke var henvist til.

Felles klagenemnd fant at det objektive vilkåret for fusk var oppfylt da studenten uriktig hadde presentert andres arbeid som sitt eget. Studenten hadde innrømmet forholdet og innrømmet at oppgaven inneholdt avskrift fra ulike kilder. Felles klagenemnd fant ikke at studentens vanskelige livssituasjon kunne tillegges vekt i vurdering av reaksjon.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av resultatet på mappeeksamen og utestengelse i ett semester ble stadfestet.

62/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med hjemmeeksamen. Det ble ved sensurering fattet mistanke om fusk da studentens besvarelse inneholdt tekstlikhet med flere kilder.

Felles klagenemnd kom til at forholdet objektivt var å anse som fusk. I vurderingen ble det fremhevet at selv om tekst enkelte steder i besvarelsen var uthevet i kursiv og det fantes henvisninger, var det fremdeles en stor del av studentens besvarelse som uriktig ble fremstilt som studentens eget arbeid. Felles klagenemnd fant videre at studenten hadde fusket forsettlig. I vurderingen av det subjektive vilkåret for skyld ble det blant annet vist til studentens forklaring rundt forholdene, og det ble lagt vekt på hvordan tekst fra de plagierte kildene var innarbeidet i studentens øvrige besvarelse.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i ett semester ble stadfestet.

63/2015

Fusk – ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen. Under eksamen oppdaget eksamensvaktene at studenten hadde en mobiltelefon tilgjengelig.

Forholdet var objektivt å anse som fusk da mobiltelefon ikke var et tillatt hjelpemiddel på den aktuelle eksamen. Mobilen ble funnet i studentens pennal og hadde dermed vært tilgjengelig under avleggelse av eksamen. I vurderingen av det subjektive vilkåret om skyld, fant nemnda det bevist at studenten hadde handlet forsettlig. Det ble vist til studentens og eksamensvaktens forklaringer, og det ble vist til at mobilen var plassert på en slik måte at studenten måtte ha blitt oppmerksom på den under eksamen. Studenten hadde dermed bevisst hatt et ulovlig hjelpemiddel tilgjengelig under eksamen.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i to semester og annullering av eksamen ble stadfestet.

64/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av en sekstimers skriftlig hjemmeeksamen. Det ble da avdekket at nesten hele studentens besvarelse hadde tekstlikhet med ulike kilder som det ikke var henvist til.

Forholdet var objektivt å anse som fusk, da studenten hadde presentert andres arbeid som sitt eget. I vurderingen av skyld fant nemnda det bevist at studenten hadde handlet forsettlig. Det fantes flere objektive holdepunkter som medførte at studentens forklaring ikke var troverdig. Det var foretatt mindre tilpasninger i studentens besvarelse, sammenlignet med den opprinnelige kilden, og dette viste at studentens handling var utført bevisst. Felles klagenemnd fant det heller ikke holdepunkter at det forelå feil ved underinstansens rettsanvendelse.

Resultat: Underinstansens vedtak om utestengelse i to semestre og annullering av eksamen ble stadfestet.

65/2015

Fusk – ulovlig hjelpemiddel

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen. Studenten hadde under avleggelse av eksamen hentet notatark og forelesningsmateriell, og tatt det med til pulten sin.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt sett var å anse som fusk, da studenten hadde hatt ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen. Felles klagenemnd fant også at medbringelsen av de ulovlige hjelpemidlene var en forsettlig handling fra studentens side.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i to semester ble stadfestet.

66/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med en bacheloroppgave. Sensor avdekket at studentens besvarelse inneholdt avskrift fra ulike kilder som det ikke var henvist til.

Det var anført at tilfellet objektivt sett ikke kunne anses som fusk, men kun et uttrykk for faglig svakhet som følge av at studenten ikke hadde klart å løsrive seg tilstrekkelig fra kildene. Felles klagenemnd var uenig i anførselen, og fant at forholdet objektivt var å anse som fusk. Det ble vist til at studenten ikke hadde oppført kildene som var benyttet, og at dette medførte at studenten uriktig presenterte andres arbeid som sitt eget. Felles klagenemnd fant videre at studenten hadde handlet forsettlig. I vurderingen av skyld ble det lagt vekt på hvordan avskrevet tekst var innarbeidet i studentens øvrige besvarelse, og det ble vist til at studenten selv hadde innrømmet dårlig arbeid med kildehenvisninger.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av bacheloroppgaven og utestengelse i ett semester ble stadfestet.

67/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk i forbindelse med innlevering av en masteroppgave. Det ble ved en rutinemessig plagiatkontroll avdekket at studentens besvarelse inneholdt tekstlikhet med kilder det ikke var henvist til.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt sett var å anse som fusk, da avskriften sammenholdt med manglende henvisninger medførte at studenten uriktig fremstilte noen andres arbeid som sitt eget. Nemnda fant det videre bevist at studenten hadde handlet forsettlig. I vurderingen av skyld ble det særlig lagt vekt på hvordan studenten hadde innarbeidet avskrevet tekst i sin egen besvarelse. Det totale omfanget av plagiat viste også at handlingen måtte ha vært utført bevisst. Nemnda fant det var noen formildende omstendigheter som tilsa at reaksjonen skulle settes ned.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av masteroppgaven og utestengelse i ett semester ble stadfestet.

68/2015

Fusk – ulovlige hjelpemidler

Saken gjaldt fusk i forbindelse med skriftlig skoleeksamen. Under eksamen ble det oppdaget at studenten hadde skrevet tekst oppover armen og i hånda si. Faglærer har i etterkant bekreftet at flere av nedtegnelsene var faglig relevante og dermed egnet til å gi studenten en urettmessig fordel under avleggelse av eksamen.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt sett var å anse som fusk og at studenten hadde medbragt ulovlige notater på skoleeksamen. Det ble også funnet bevist at klager hadde handlet forsettlig, og det ble vist til studentens egen forklaring om forholdet. Det ble videre vist til dom avsagt av Høyesterett som slår fast at det ikke er et vilkår å påvise at fuskehandlingen bærer preg av å være en uredelig eller uhederlig handling for å omfattes av lovens fuskebegrep.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen utestengelse i to semestre ble stadfestet.

69/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk ved innlevering av hjemmeeksamen. Det ble ved sensurering oppdaget at studentens besvarelse hadde et betydelig tekstsammenfall med besvarelser innlevert av en medstudent. Det var ikke henvist til medstudentens arbeid i klagers besvarelse.

Felles klagenemnd fant at forholdet objektivt sett måtte anses som fusk, da studenten hadde skrevet av en medstudents arbeid uten å henvise til det. Felles klagenemnd fant også at vilkåret om subjektiv skyld var oppfylt i dette tilfellet. Det ble vist til studentens egen forklaring og hvordan medstudentens arbeid var innarbeidet i studentens besvarelse.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i to semestre ble stadfestet.

70/2015

Fusk – plagiat

Saken gjaldt fusk ved innlevering av hjemmeeksamen. Det ble oppdaget at studentens besvarelse inneholdt tekstlikhet med en medstudents besvarelse uten at det var henvist til denne.

Felles klagenemnd kom til at forholdet var objektivt sett var fusk da studenten hadde skrevet av andres arbeid uten å henvise til det. Felles klagenemnd fant det også bevist at studenten hadde handlet forsettlig. I den sammenheng ble det særlig vist til studentens uttalelse, og til hvordan medstudentens arbeid var innarbeidet i studentens øvrige besvarelse.

Resultat: Underinstansens vedtak om annullering av eksamen og utestengelse i to semestre ble stadfestet.

41/2014 og 42/2014 – Advokatsalær – Ny behandling

Felles klagenemnd tok uttalelsen fra Sivilombudsmannen (datert 01.06.2015) i sak 2014/3061 til etterretning, og sakene ble tatt opp til ny behandling. Nemnda la til grunn at de tidligere vedtakene var bygget på feil rettsanvendelse, og de ble derfor opphevet. Krav om dekning av advokatsalær i henhold til advokatenes ordinære timepris, ble tatt til følge i begge sakene.

Saker om innsyn etter offentleglova

A/2015 – Innsyn i offentlig søkerliste

Saken gjaldt krav om innsyn i offentlig søkerliste, jf. offentleglova (offl.) § 25 første ledd. Institusjonen hadde gitt innsyn i søkerlisten, men klager mente søkerlisten ikke var fullstendig. Institusjonen hadde benyttet et rekrutteringsbyrå i tilsettingsprosessen. Fra klagerens side ble det anført at søkerlisten manglet navn på kandidater som ble vurdert gjennom rekrutteringsbyrået.

Felles klagenemnd viste til at det ikke var klagerett på avgjørelser om å gi innsyn. Klagen måtte derfor avvises, og nemnda fattet et avvisningsvedtak.

Felles klagenemnd bemerket at det falt utenfor nemndas kompetanseområde å føre tilsyn med tilsettingsprosesser og journalføring ved institusjonene.

Resultat: Klagen ble avvist.

B/2015 – Innsyn i dokument om tilsetting eller forfremmelse

Saken gjaldt krav om innsyn i en sak om opprykk til professorstilling. Institusjonen hadde gitt avslag på krav om innsyn i tre dokumenter som inneholdt vurderingen til bedømmelseskomiteen.

Felles klagenemnd viste til at det var anledning til å unnta dokumentene fra innsyn, med hjemmel i offl. § 25 første ledd. Etter en meroffentlighetsvurdering var det likevel anledning til å gi delvis innsyn i ett av dokumentene, jf. offl. § 11. Det ble derfor gitt innsyn i faktaopplysninger om den ansattes utdanning og erfaring, samt informasjon om hvilke kriterier det tas hensyn til ved vurdering av opprykk.

Resultat: Klagen ble tatt delvis til følge.

C/2015 – Innsyn i vitnemål

Saken gjaldt krav om innsyn i vitnemålet til en tidligere student ved institusjonen, herunder opplysninger om fag, spesialisering og karakterer. Institusjonen hadde opplyst hvilken akademisk grad personen hadde, men det var ikke gitt innsyn i vitnemålet.

Felles klagenemnd viste til at det var anledning til å unnta karakterer og vitnemål fra innsyn, med hjemmel i offl. § 26 første ledd, tredje punktum. Etter en vurdering av merinnsyn, jf. offl. § 11, fant nemnda at det var anledning til å gi delvis innsyn i vitnemålet. Det ble derfor gitt innsyn i opplysninger om fag og spesialisering, som var påført vitnemålet.

Det ble ikke gitt innsyn i karakterer og fødselsnummer som var påført vitnemålet. Disse opplysningene vurderte nemnda var av et slikt innhold at hensynet til den tidligere studentens personvern måtte veie tyngre enn hensynet til offentlig innsyn.

Resultat: Klagen ble tatt delvis til følge.

D/2015 – Innsyn i karakterer

Saken gjaldt krav om innsyn i karakterene til en tidligere student ved institusjonen. Institusjonen hadde gitt innsyn i hvilke emner vedkommende hadde bestått, men det var ikke gitt innsyn i karakterer.

Felles klagenemnd viste til at det var anledning til å unnta karakterer fra innsyn, med hjemmel i offl. § 26 første ledd, tredje punktum. Merinnsyn ble vurdert, men nemnda fant at hensynet til den enkeltes personvern veide tyngre enn hensynet til offentlig innsyn, jf. offl. § 11.

Resultat: Klagen ble ikke tatt til følge.

E/2015 – Innsyn i opplysninger om fullført utdanning

Institusjonen hadde mottatt en forespørsel, hvor det ble bedt om opplysninger om hvorvidt en tidligere student hadde fullført lærerutdanningen ved institusjonen. Institusjonen hadde avslått forespørselen, med henvisning til at offl. § 26 åpner for at vitnemål og eksamensresultater kan unntas fra offentligheten.

Nemndas vurdering var at forespørselen om bekreftelse på fullført utdanning falt utenfor virkeområdet til offentleglova, siden det ikke var bedt om innsyn i et dokument, jf. offl. § 3 og 4.

Felles klagenemnd påpekte samtidig at institusjonen burde veiledet klager til å be om innsyn i vitnemål. Det ble vist til at nemnda i en tidligere avgjørelse hadde konkludert med at det kan gis delvis innsyn i studenters vitnemål, herunder hvilken grad en student har oppnådd.

Resultat: Klagen ble avvist.

F/2015 – Innsyn i organinterne dokumenter

Saken gjaldt krav om innsyn i møtoreferatene til forhandlingsutvalget ved institusjonen. Institusjonen hadde avslått innsynskravet, fordi de anså referatene som organinterne dokumenter.

Felles klagenemnd fant at møtoreferatene var å anse som organinterne dokumenter, og de kunne i utgangspunktet unntas fra innsyn med hjemmel i offl. § 14. Etter en vurdering av merinnsyn, fant nemnda at det likevel kunne gis innsyn i deler av referatene.

I de sakene hvor drøftingen var avsluttet og prosessen var iverksatt, ble det gitt innsyn av hensyn til meroffentlighet. I de sakene hvor drøfting fortsatt pågikk og/eller prosessen ikke var avsluttet, ble det ikke gitt innsyn. For disse sakene fant nemnda at hensynet til effektive avgjørelser veide tyngre enn hensynet til offentlig innsyn.

Resultat: Klagen ble tatt delvis til følge.

G/2015 – Innsyn i navn unntatt fra offentlig søkerliste

Saken gjaldt krav om innsyn i navnet til en søker, som var blitt unntatt fra den offentlige søkerlisten. Stillingen det gjaldt var en rektorstilling, og navnet var blitt unntatt etter forespørsel fra søkeren. Institusjonen hadde avslått krav om innsyn med henvisning til offl. § 25 andre ledd.

Felles klagenemnd fant at det ikke var grunnlag for å unnta navnet til søkeren fra den offentlige søkerlisten. De grunnene søkeren hadde oppgitt for å få unntatt navnet sitt fra søkerlisten, veide ikke tyngre enn hensynet til offentlig innsyn. Nemnda fant at kontrollhensyn og den særlige offentlige interessen som var knyttet til rektorstillingen, måtte gå foran rekrutteringshensyn og personvernens hensyn.

Resultat: Klagen ble tatt til følge.